

Улуғбек ҲАМДАМ

СЕНИ КЎТДИМ

(шеърый тўплам)

Тошкент
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси
«Фан» нашриёти
2007

Шеър шубҳасиз, мўъжизалардан бири. Чунки у шоирнинг ҳаммадан яширган, қизганган ўй-кечинмаларидан ҳосил бўлиб қоғозга тушган ва ушбу ҳолда номаълум бир дўстга – ҳақиқий сирдошга ғойибона йўлланган мактубга ўхшайди.

Қўлингиздаги «Сени кутдим» номли тўпلام шоир У. Ҳамдамнинг янги ва аввалги икки китобидан саралаб олинган рубобий шеърларидан таркиб топган. Ўқинг, эҳтимол, у айнан Сизга бағишланган сирли мактубдир...

"Сени кутдим", Ҳамдамов, Улуғбек. «Фан» нашриёти,
Тошкент — 2007 йил. 232 бет.

ISBN 978-9943-09-218-1

© Улуғбек Ҳамдам
© Ўзбекистон Республикаси ФА
«Фан» нашриёти, 2007 йил

ТУШЛАРИМ

Тушим, тушим, тушларим -
Сенга учган ҳушларим...
Юрагимни аямай
Чўқиб қочган қушларим.
Тушим, тушим, тушларим...

Сени севиб куйдим мен,
Ширин жондан тўйдим мен,
Дунёсига “туф” дея
Яна, яна суйдим мен,
Юрак-бағрим ўйдим мен...

Кўзларимни юмдим сўнг,
Сени дилга кўмдим сўнг,
Рухсорингни, жон гулим,
Тушларимда кўрдим сўнг!
Юрагим тилим-тилим...

Шундан бери тушларим -
Сенга учар ҳушларим,
Юрагимни аямай
Чўқиб қочар қушларим,
Тушим, тушим, тушларим...

* * *

Жоним билан ўйнашяпман сени севиб мен
2005

БАҲОР ОЛИБ КЕЛ

Сен умримга баҳор олиб кел,
Қайтиб кетмас баҳор бўлсин у!
Тиниб қолмас алёр бўлсин у,
Сен умримга баҳор олиб кел!..

Кўп бўлсину унда гулзорлар,
Хушбўйлари кўнглимни тутсин.
Бошларига ёғмасин қорлар,
Ҳижронларни тамом унутсин.

Сен умримга баҳор олиб кел,
Кўзларимда кузлар эрисин.
Гул атрин ол, сабо бўлиб ел,
Юрагимда музлар эрисин...

Сен умримга баҳор олиб кел,
Қишнинг қотил қиличи синсин.
Кўзларимда оқиб турган сел
Сени кўриб мангуга тинсин.

Сен умримга баҳор олиб кел,
Ҳамда ўлмас умид ва нажот!
Сенга қараб яшай олай мен,
Сенга қараб куйлай умрбод!..

2007

СЕНИ ДЕЯ

Куни билан мен сени кутдим,
Тун ҳам оғди, келмадинг локин.
Сени дея ёшлимим ўтди,
Сени дея умрим ҳам сокин.

Келарсан, деб суриб хаёллар,
Яшайтман жуда ҳам узоқ.
Келарсан, деб қарайтман йўллар,
Келмаслигинг биламан бироқ...

* * *

Художоним,
Муҳаббатим сароб экан... томчи ёш янглиғ
Менинг маънос кўзларимга тиқилиб қолди...

Художоним,
Уни ювиб ташлолмадим қанча уринмай,
Юрагимни ўтдан олиб ўтларга солди...

Художоним,
Нажот борми энди қисматда?..
Сенга борар йўлларимдан узилдим, сўлдим...

Художоним,
Оромим йўқ издиҳомда ва на узлатда,
Қарғиш теккан оқпадардек сазойи бўлдим...

Художоним,
Нима кутар мени эртамада?! –
Ёруғ олам кўз ўнгимда зулматга тўлди...

Художоним,
Муҳаббатсиз қандай яшайман,
Усиз Сени қандай қилиб севаман энди?!..

2005

СЕНГА

Баҳорлардан афзал деб билдим,
Сен афзал бўл, жоним – жаҳоним!
Баҳорлардан афзал бўлмасанг,
Баҳорим бўл – тоза осмоним!

Бўлолмасанг баҳорим ҳам сен,
Баҳор бўлгил – баҳордай кўркем!
Ичикканда пешвоз чиқай мен,
Соғинганда келиб тур сен ҳам.

1990

СЕНИ КУТДИМ

Сени кутдим ва ўтди умрим...
Юрагимда сўнгсиз ҳижрон бор.
Сени кутдим ва ўтди умрим...
Ҳижрон – ҳаёт, ҳижрон – ўлимкор.

Сени кутдим... Баҳорлар кечди,
Юрагимни сиртмоқда осиб.
Сени кутдим... Заҳарлар ичдим,
Аммо ишқдан кетмадим тониб.

Яна баҳор келмоқда, ана!
Сени сўраб бўзлайди, билгум.
Баҳор кетар, келмайсан яна,
Оҳ, мен энди нималар қилгум?!..

Қуш учса ҳам ҳапқирар юрак –
Сенга илҳақ, интизор, гирён.
Ҳамма келар бир сендан бўлак –
Тирикмисан? Бормисан, эй жон?!

Яшалмаган туйғулар қолди,
Нурдек оқди орзулар сим-сим.
Қайлардадир паймона тўлди,-
Фақат сен жим,
Сен ҳануз Тилсим...

Сени кутдим ва ўтди умрим...

1997

МУҲАББАТ

Ўйларим сўнгига етмади,
Тушларим ўнгига кетмади,
Гунг тақдир бир Висол битмади...
Сенсиз мен ғарибман то абад,
Муҳаббат,
муҳаббат,
муҳаббат...

Кўнглим ҳам йўлингда ё(й) қолди,
Қайтмади, қўлингда ё қолди,
Қўллар не, кўнглингда йўқолди...
Бормикин энди бир зўр нажот -
Муҳаббат,
муҳаббат,
муҳаббат?..

Сенсиз бу офтоблар нимадир?
Эл чеккан азоблар нимадир?
Ёзганим китоблар нимадир?..
Кутганим мўъжизам - саодат -
Муҳаббат,
муҳаббат,
муҳаббат...

ЧОРЛОВ

Гар дўст эсанг, қўлларингни бер,
Тортиб олгил мени бу чоҳдан!
Вужудимни қоплар совуқ тер,
Ўлим босиб келар ҳар ёқдан...
Гар дўст эсанг, қўлларингни бер...

Ҳали ёшсан, ўлмайсан, деб айт.
Ҳали тўлмаган, де паймонанг

Болларинг ёш, бу шаштингдан қайт,
Ҳали тирик дегин отанг ва онанг...
Ҳали ёшсан, ўлмайсан, деб айт...

Қўшиқ куйлаб бергил кўнмасам,
Ҳикмат сўйла, овут дилимни.
Нима қилсанг қилгилу бу дам
Кўзларимдан даъф қил ўлимни...
Қўшиқ куйлаб бергил кўнмасам...

Булар ҳам ҳеч кор қилмаса гар,
Қўлимдан тут, етакла мени.
Тоғларга элт, денгизларга бор,
Қуёш билан калтакла мени...
Қоним билан чиқсин у зулмат...

Қоним билан чиқсин бу зулмат,
Зиё тўлсин ичимга лим-лим.
Ёш бошимдан арисин кулфат,
Чўкиб кетсин сувларга ўлим!..
Қоним билан чиқсин бу зулмат...

Фанимат дўст, кел қошимга, кел,
Кел бағримга босайин сени.
Умр - бирров эсиб ўтган ел,
Душвор қайтиб кўрмоғинг мени...
Фанимат дўст, кел, қошимга кел...

2005

ҲАЁТНИНГ ИККИ ЮЗИ

Бахтли бўлиб туғилган – менман!..
Ҳар куним тўй, чалинг соз, сурнай..
Гул бўстондир қучганим Ватан!..
Балки менга туюлар шундай...

Дўстларим бор – ҳавас қилгулик,
Тўй-байрамда ёнимдадир, ай!..
Ўлимга ҳам борадилар тик..
Балки менга туюлар шундай...

Кўп тиришқоқ ўғлим – умидим,
Қизим ҳам бор юзлари ой-ой..
Улар менинг эртам – бор будим,
Балки менга туюлар шундай...

Аёлимнинг кўзлари хумор,
Мен учун у ҳар нарсага шай!..
Сўзларида сўнгсиз вафо бор..
Балки менга туюлар шундай.

Севганман мен кўп йиллар олдин,
Ҳануз севгум – кўнглимда шу най..
У ҳам севар, дея яшадим..
Балки менга туюлар шундай...

Муҳаббат бу – кўкдаги қуёш,
Усиз музлар қадаҳдаги май.

Жанда бўрқда бебаҳо олмос...
Балки менга туюлар шундай.

Санъат, дея уйғондим мағрур,
Санъат, дея яшайман тинмай.
Яратганга элтар йўл, ахир!..
Балки менга туюлар шундай...

Туғилганим – мўжиза бежиз,
Шоир дўстим ёзганди бундай:
“Мени сўраб тоғлар чўкди тиз!”¹
Балки бизга туюлар шундай...

Ҳаёт асли учқур от чиқди,
Йўқ, от эмас, мисли қуюндай.
Эсда қолган ширин ёд чиқди...
Балки менга туюлар шундай.

“Бўлди, бас қил, етар қоқиндиқ,
Бас қил, – дейди дўстим ҳам бирдай, –
Бизни бахтлар кутмоқда интиқ!»...
Балки унга туюлар шундай...

2006

Иқбол Мирзо мисраси

* * *

Мен ҳаётни севаман!
Мен қуёшни севаман!
Мен денгизни севаман!..
Ойни,
    юлдузларни,
        ёруғликни севаман...

Мен кулгуни севаман
Қувноқ кўнгилни,
Дилкаш ҳар дилни севаман,
Севаман,
    севаман...
                                севаман...

Гарчи ортимдан
Зулмат – ўлим бостириб
келаётган бўлса-да,
Гарчи унинг одими илдамроқ,
қачондир менга етиб олиб
Ҳаммасини –
Қуёшни,
ойни,
денгиз ва қизни..
бутун ёруғликни
қаттол қиличи билан
форат қилишини билсам-да,
барибир, севаман...

Зулматга аччиқма-аччиқ,
ўлимга басма-бас,
қуёшни,
денгизни,
ва қизни...
яна-да аччиқроқ,
яна-да ширинроқ
Севаман,
севавераман...

2005

СЕНИ КУТИБ...

Сени кутиб умрлар ўтди,
Сени кутиб оқиб тушди кўз.
Юрагимдан баҳорлар кетди,
Бошим узра туриб олди куз.

Куйлаб ётган дарём тўхтади...
Тўхтаб қолди дарёдек ҳаёт.
Қай бир куни кимдир йўқлади,
Эшик қоққан ўлимдир, наҳот?!

Наҳот, шундай топади якун
Мангу дея билган ишқимиз?
Биргина гул баҳордан кейин
Кириб келса наҳот, қишимиз?

Агар шундай бўлса, ҳаммаси...
Тақдир, юрак, ҳақиқат... – бўҳтон.
Биз ишонган **МУҲАББАТ** асли
Мум тишлаган **ЭНГ КАТТА ЁЛФОН!**

Агар шундай бўлса, дунё ҳам
Тасодифдир бари-барчаси...
Биз сифинган ўшал олло ҳам
Ўтмишдаги эртак парчаси!..

Оҳ-воҳ, энди қандай яшайин
Бўм-бўш юрак – қон ва гўшт билан?
Чора излаб ўйлаган сайин
Тубсиз чоҳга чўкиб боряпман...

Аммо... аммо ҳали фурсат бор,
Остонадан ўтгунча ўлим
Қайтиб келар эҳтимол, баҳор!..
Худойимга очилар йўлим...

Шунда тақдир ҳамда муҳаббат
Ҳақиқатга айланар... Оҳ, жим!..
Ҳозир эса “Йўқлаган келбат -
Ким?” деб эшик очмоғим лозим.

“Дук-дук» этиб уради юрак,
Эшик қоққан ким бўлдийкин, ким?

Балки у Сен – муқаддас тилак!..
Балки келган чиндан ҳам ўлим...

“Дук-дук» этиб уради юрак,
Бориб эшик очмоғим керак...

2007

ГУЛ ЭКАРДИМ...

Сув остида димиқиб толган
Одам каби бўғилдим ёмон..
Бир силтаниб чиқсайдим сувдан,
Бу ўлимдан қолсайдим омон,
Қўшиқ айтиб берардим Сизга!..

Қўшиқ айтиб ўтардим Сизга,
Топганимни бағрига жойлаб.
Борлиғимни ишониб сўзга
Гул экардим Ватаним бўйлаб,
Бўстон бўлиб кетарди сўнгра...

2007

МЕН ТИККАН БАЙРОҚ

Яна шеър келади юракка оқиб,
Яна керагингни англайман, дилбар!
Яна мен олтинсоч дарахтга боқиб,
Мангу қўшиқ ҳақда сураман ўйлар...

Яна сен ўзингдан бермайсан дарак,
Яна мен урушман тип-тинч дунёда!
Бўғзига тиф келган жондек жонсарак
Тешилар йўлингда кўзим беҳуда...

Яна сен бордайсан, лекин топмайман,
Яна мен излайман, йўқдайсан бироқ!
Мангу иккиликнинг ўртаси – ВАТАН,
Мангу ИЗТИРОБдир МЕН ТИККАН
БАЙРОҚ!

1998

КАПАЛАК

Гул лабида ўлтирар нуқул,
Йўқ, адашдим, рақс қилади ул.
Умри оздир гулдан-да, бироқ
Парво этмас ҳам кулади ул...

2001

ХУДОЙИМНИНГ ҚЎШИФИ

Кўзларингни кўзимга тикиб
Юрагимдан ҳикматлар сўргил,
Жон илдизинг жонимга экиб
Нафасимдан титраблар тургил.

Аросатда тўлғонмагил, бас,
Оловларнинг биридан воч кеч:
Юрагингнинг сиридан эмас,
Дунёларнинг киридан воз кеч!

Умр, ахир, келмайди қайтиб,
Армонларни парчалаб кетгил.
Худойимнинг қўшифин айтиб,
Худойимнинг қошига етгил...

2001

МАНГУ ИШҚ ОРЗУСИ

Сени кутиб умрим ўтсайди...
Висолингга етмасам, майли.
Ўлим қучган аснода ҳам сен
Юрагимда бўлсайдинг, Лайли...
Сени кутиб умрим ўтсайди.

Мен ишқимни қўярдим У Кун
Худойимнинг тарозусига
Ва ҳукмини кутардим тагин
Умид этиб ишқ орзусига,
Эй юзлари ҳамиша гулгун!..

Сени севиб умрим ўтсайди...

2001

СЕНГА ҚАЙТГУВЧИ...

Ҳар куни кўйингда минг бора ўлиб,
Минг бора тирилган афтода менман.
Бахту бахтсизлигинг беланчагида
Адоқсиз тебранган овора менман.
Ич –ичимга ботган бадкор тифингдан
Хаёли ғалвирдек садпора менман,
Бир куни барибир ёриб қафасинг,
Бот Сенга қайтгувчи ҳур ёра менман...

1997

ДИЛ, БОШЛА!..

Руҳим денгиз янглиф мавжланур, мавжланур...
Жисмим соҳил каби йўл тўсур, йўл тўсур...
Лаҳзалар вабодек чанг солур, чанг солур...
Дил, бошла! Кечиксак: сен қусур, мен қусур!..
Бағрим олам бўлиб чайқалур, чайқалур!..

Кимсан сен?.. Кўйингда бегона – девона
Тонглари кутади тўлғона – тўлғона?
Қуёшми?.. Ва менми бечора - парвона?!..
Яшарман демакки, кўп ёна, хўп ёна...
Ишқим осмон қадар юксалур – авжланур,
Борлиқ нақ кўксимда мавжланур, мавжланур!..

ИНСОН

Икки гордир – иккита кўзим,
Қалбим унда гизли хазина.
Вужуд – отим, ақлим – жиловим,
Минг асрдир йўлдаман, мана...

Манзил эса... Манзил кўп йироқ,
Хаёлнинг ҳам қўллари етмас.
Зафар – менинг ўзимман, бироқ
Мағлубият ёнимдан кетмас!..

1994

ИЛТИЖО

Яна Сенга тушмоқда ишим,
Яна Сенсиз ҳечкимман, ахир!
Ҳузуригга юкуниб келдим,
Ҳаёт бўлди аччиқ ва тахир...

Юрагимга оқди-ку яна
Қисматимнинг заҳар-заҳқуми.
Яна ҳасрат қилди тантана,
Яна Сенсиз ўтмади куним!..

Қўлларингни узат, ниҳоят,
Йўлларимни очгил, Худойим!
Қани менга аталган оят?
Қани менинг нажотбахш дорим?!..

1998

БАХТЛИ БЎЛИШ ИСТАГИ

гарчанд инсон бўлиб туғилдим
гарчанд норасмий бир мусулмон
гарчанд ўғил

эрман

отаман

гарчанд осийнинг қоқ ўртасида

икки азим дарё қобирғасида
гарчанд туркий
барлос уруғдан
гарчанд йигирманчи
ҳамда биринчи
асрларнинг миёнасида
гарчанд малаклигу ҳайвонлик аро
сарсон эрур менинг қисматим
гарчанд
гарчанд
лекин барибир
бахтли бўлгим келар менинг ҳам гоҳо
барча ёрлиқларни ечиб
итқитиб
қафасдан қутилган озод қуш мисол
2003

* * *

санъат ўйин дединг
фақат ўйинмас
санъат меҳнат дединг
меҳнат ҳам эмас
бахтлиман деганнинг аччиқ кўзёшию
бахтсизман деганнинг табассумидай
сирлидир санъатнинг юраги билсанг
2001

* * *

сени дея сенсиз яшадим

1999

ЯХШИЯМКИ..

Билмадим, мен қарияпманми,
Шундай ўйлар келар ўйимга:
Бисотимни – боримни сотиб,
Бахтни олиб келсам уйимга...

Агар чиндан бахт бўлса, ёху!
Мен-да чиндан қилардим шундай.
Яхшиямки, чиндан йўқдир у,
Яхшиям йўқ бисот ҳам жиндай...

Мен соғиниб яшайман мангу...

2001

* * *

Ўргимчакнинг тўримиди у
Мен “Жаннат!” деб алқаган ҳаёт?
Юракларим лиммо лим қайғу,
Тақдиримда бормикан нажот?..

Гул дилимга беради озор
Ҳақиқатга ўхшаган ёлғон!
Наҳот энди рост сўзлар бекор?
Наҳот ҳамма кўникиб бўлғон!..

Эр йигитлар наҳот йўқ энди?
Ўлат тегиб ўлдими улар?
Эртақларда кўп ўқиб эдим,
Эртақларда қолдими улар?!..

Наҳот энди қайта туғилмас
Тўмарислар, Широқлар бари?..
Наҳот энди курашлар абас
Бой берилган имконлар каби?..

Наҳот менинг гўзал юртимни
Бичилганлар босиб кетганлар?
Шоҳ Машрабдек ботир, мардимни
Шоҳ Маҳмудлар осиб кетганлар?..

Наҳот энди йўқдир ҳеч нажот,
Худойимнинг Ўзи бандмикин?..
Юртимизни босган нажосат
Кимларгадир асал, қандмикин?..

Эр йигитлар наҳот йўқ энди?
Ўлат тегиб сўлдими бари?
Эртақларни кўп ўқиб эдим
Эртақларда ўлдими бари?..

1987

* * *

Уйфондим,
Юзларимда қуёш нурлари ўйнарди...
Шууримда тушдан қолган ширин таъм
Секин-аста бутун борлигимга таралиб
Мени ўз оғушига оларди...

Юрагим...

Юрагим ҳапқирарди...

Юрагим тошарди...

Юрагим...

Йўқ!..

У йўқ эди...

Унинг ўрнида болалигим

Еру кўкка сизмай чопқилларди...

2005

ЙЎҚОТИШ...

Чексиз зулматгоҳда машғалдек ёндинг,
Йўлчи юлдуз бўлдинг кўзларимга ва...
Бу не кўргиликдир – қуёшдек сўндинг!..
Фарёд тошиб чиқди сўзларимга ва:

Бошимда қуюндек айланар энди

Сенинг қисматингга боғланган ўтмиш.

Дарёдек тўлиққан умидлар тинди,
Биллурдек чақнаган кунларим ўтмиш...

Ягона суянчим сен эдинг, эй Ишқ,
Илдизсиз дарахтдек энди тўлғонгум.
Айни ёз авжида кириб келди қиш,
Айни кулган чоғда қон қусди кўнгил...

Бандидан узилган япроқдек энди
Ҳавода учаман беком, бесадо.
Намчил тупроқ тортар бағрига мени,
Дилимда айланар энг сўнгги видо...

Чексиз зулматгоҳда юлдуз эдинг сен,
Сўнгра чўкиб кетдинг – ёлғиз қолдим мен...

2005

* * *

Юрагимни чўқийди ҳар кун
“Турмуш” деган бир қора бургут.
Чорасизман, биламан, лекин
Ёрдам бермас ҳеч қандай ўгит.

Бирдан тиниб қолган дарёдай
Оқиб келиб тўхтаб қолдим мен!

Қимирлашга мажолим йўқ, ай,
Қўлингни бер, қаердасан сен?!..

Севгим келар фақат ва фақат,
Севгим келар турмушдан тониб.
СЕВГИ МЕНИ ДУНЁДАН АСРАР,
Парвонадек кетсайдим ёниб..

Парвонадек кетсайдим ёниб,
Сарватларга бермасдан кўнгил.
Шавкатларга бермасдан кўнгил,
Ҳаётимни ўтсам қизғониб.

Дунёлардан кўнгил силтасам,
Севги тўлса дилимга лим-лим!
Муҳаббат-ла ичсам чин қасам:
“Қўрқитолмас мени бу ўлим?..”

Фақат дилни чўқийди ҳар кун
“Турмуш” деган бир қора бургут.
Чорасизман, биламан, лекин
Ёрдам бермас ҳеч қандай ўғит..

2005

ЎТМИШ ВА БУГУН ОРАЛИГИДА

Инсон ҳамиша ўзининг бугунги ёши ва болалиги оралигида яшайди. “Бугун”, бу - шоирнинг улғайган, одамлар билан ҳар-хил манфатли, айни чоғда гоҳида унчалик тоза бўлмаган муносабатларга киришган палласи. “Ўтмиш» эса – унинг безубор болалиги. Шунинг учун ҳам шоир баъзан улғайишнинг сергалва, сергубор ва диққинафас қафасидан болаликнинг рангину орзуларга тўла, соф кенгликларига қочиб кетгиси келади...

1

Бошимда қуюндай айланар «бугун»,
Тушларимда эса болалик – қуёш!
Икки ўт ораси... - ечилмас тугун...
«Бугун»ни севмайман, ўтмиш-чи, қайтмас...

2

«Бугун»ни севмайман, чунки у юзсиз!..
Дунёдан пардани юлиб ташлади.
Севги ва вафони чопди аёвсиз,
Дўстликни маҳв этди – дўзах бошлади.

“Бугун”ни севмайман, чунки у қотил,
Болада болани бўғиб ўлдирди.

Катталар бағридан юлиб хаёлни
Томирини кесди – гулдек сўлдирди.

“Бугун”ни севмайман, чунки у даҳрий,
Намоз ўқиб юриб ўлдирар одам.
Боласини ейди тўнғиздай ваҳший,
Дағдаға қилади Яратганга ҳам...

3

Ўтмиш-чи, болалик?..

У қандай эди?

Нега тушларимдан кетмайди сира?
Нега рўзғоримни қилади тийра?..
Ахир у чойимда бол, қанддек эди...

Нега у ҳар лаҳза ҳозир у нозир?
Нега қўлларини елкамдан олмас?
Нега усиз ҳаёт аччиқ ва тахир?
Нега келажакка қўйиб юбормас?..

Бобош болалигим, эй рангин олам,
Мени қуёш қадар кўтарган қудрат!
Умримдаги жаннат, дилдаги нолам,
Қўйиб юбор мени, қўйвор ниҳоят!..

Раҳминг келсин менга, жиндай инсоф қил,
Сени юрагимда олиб юрганча,

Кўзларимга солиб хаёл сурганча,
“Бугун”нинг бағрида сузмоғим оғир!..

Ахир ҳар тарафда қоп-қора ташвиш,
Олган ҳар нафасим сўнгсиз хўрсиниқ.
Баҳорларим куздир, ёзларим-чи - қиш,
Бунда қандай яшай, сен-ла қоқиндиқ?!

Қўлимни занжирдай боғлаган меҳнат,
Дилимни печакдек ҳасрат қоплаган.
Улғайганим сари улғайди заҳмат!
Гуллар эксам ҳамки, гулламас Бата!..

Умримдаги жаннат – эй сен, БОЛАЛИК!
Қўйиб юбор мени, қўйсанг, соғ-омон
Ҳасратларни енгиб, етарман балки
Соқоллари оппоқ КЕКСАЛИК томон...

2006

* * *

Афсоналар айтиб бер менга,
Юрагимга малҳамлар бўлсин!
Қора зулмат чиқиб кетсин ва
Қора кўзлар зиёга тўлсин...

Афсоналар сўйла бетакрор,
Ювиб кетсин турмуш чангини.

Ўтмиш менга бермасин озор
Эртам забт этмасин онгимни.

Афсоналар сўйла хўп жозиб
Иситиблар олай кўнглимни.
Улуғбекка мос ва муносиб
Кутиб олай буюк ўлимни...

Афсоналар сўйла илоҳий,
Борлиғимни қамраб олсин у.
Тушларимга ҳоким бўлсин-у
«Ўлим йўқ!» деб юборсин ваҳий.

«Ўлим йўқ!» деб жар солсин яна,
«Ўлим – Висол!» дея муродга етсин!
Мангу ҳаёт қилсин тантана –
Икки дунё қўшилиб кетсин!..

Афсоналар сўйлаб бер, менга...

2005

* * *

Кумуш қишнинг қучоғига юр, кетдик,
Юргил, ташвишларни осиб қўй дорга.
Бу дунёнинг охирига ким етди? –
(Ким эътибор берар бўлса дил-ёрга!)

Кумуш қишнинг қучоғига юр, кетдик,
Юргил, кўнгилларга малҳам бўлсин у!
Тирикчилик дедик, рўзғор-иш дедик,
Орзуларнинг юзларига боқмай сўлдик-ку...

Юргил,

қўйгил бир зум, ҳаммасини от!
Юргил, оппоқ сочли дов-дарахтларга.
Ўзни топширайлик, бир кун табиат
Маъруза ўқисин биз - карахтларга...

Санъатсиз хонангни тарк этгил бир кун,
Бир кун дўстинг билан унут дунёни.
Саховатли осмон, кўкимтир булут
Бошимиздан сочсин «унут дунё»ни...

Юргил, оппоқ сочли Улуғ тоғларга,
Боболар умридан сўйлаб берсинлар.
Юргил, уйқудаги ойдин боғларга,
Кўрган тушларидан куйлаб берсинлар.

Ўтира бермагил, юр энди, юргил,
Юргил, мўъжизадек умрингни қизғон,
Ҳаётинг кўксига сен тақмасанг гул,
Ҳеч ким тақиб кетмас, ҳеч ким ҳеч қачон!

Юргил, кўкка қараб қучоқ очсанг, бас,
Саноқсиз меҳрдан бағринг бўлмай нам.

Айглайсан: сен энди кечаги эмас –
Кўзларингда боқар Улкан бир одам!

Юргил, сўзларимга бир бор кирсанг, бас!..
2005

МЕНИНГ БОҒИМ..

Бу кайфиятни ким қилди тортиқ?..
Қайтариб олинг!..
Йиғиштиринг садақа ғамларингизни!
Териб кетинг ҳадя шодлигингизни!..

Менга керак эмас бундай саховат –
Китобимни ёпинг магар ёқмаса –
Юраклари музу боши карахтлар!

Мен Ўз Боғимни
яратмоқчиман!!!
Ва унда ўсажак худо хоҳласа
Бўйлари осмонга етган
Дарахтлар!..

1996

* * *

Аримас ғам оралаб
Кўзларимдан оқар ёш.
Бу дунёни бўралаб
Сўкмагим келар, холос...

Тақдирнинг қўлларида
Ўйинчоқдек тебрандим.
Онасини йўқотган
Қўзичоқдек эмрандим.

Ўзни кучли сезгандим,
Кучдан асар йўқ энди.
Ўтган ҳар битта куним
Тўшга теккан ўқ энди.

Ака-ука, қариндош
Бегонадай бўпқолган.
Ўлсам, тўкмас чин кўз-ёш,
Ришталар қуриб, сўлган...

На ўтмиш бор арзирли,
На умидбахш келажак...
Ҳозирига михланган:
Тўхтаган вақт – мен, фалак!..

Ўргимчак тўридаман,
Чирпанаман – бўлмайти...

Юрагимда бир Ватан
Чорлаб сира қўймайди.

Соғинаман сени жим,
Эй вужудсиз Руҳ – малак!..
Дунёсига тупурдим!..
Бағримдир элак-элак..

Аримас ғам баридан
Кўзларимга тўлган ёш
Бир кун мени қаърига
Тортиб кетар...

Шу холос...

2006

* * *

Қор ёғдию атрофни
Оппоқ гилам қоплади.
Пасту баланд... ҳар ёқни
Рангин олам қоплади...

Худди шундай қалбимга
Ёғса эди ойдин қор:
Чуқур излар – чандиқлар
Ёпилса эди бир бор...

Бир бора мен кулсайдим
Юрагимни тўлдириб,
Ютганим заҳар-заҳқум
Қўйгунича ўлдириб...

2006

ҚИЗИМГА

Йиғламагин, жон қизим,
Сени яхши кўраман.
Узоқ кетсам, нур бўлиб
Сочларингни ўраман...

Аянгни яхши кўргум,
Акангни яхши кўргум,
Худойимдан туну кун
Иқболимизни сўргум.

Бу дунёда топганим:
Оилам – қувончимсиз.
Пойларини ўпганим
Иймону суянчимсиз.

Йиғламагин, жон қизим,
Кўз ёшингда оққум мен.
Ўлиб кетсам юлдуз бўп
Йўллларингга боққум мен.

Йиғламагин, жон қизим,
Дунё ўзи шундоқдир.
Бир кун қувнаб кулсанг гар,
Ўн кун қонлар ютмоқдир.

Лекин ўйлаб сиқилма,
Йўлларинг ёруғ бўлғай.
Оллоҳим де, губордан
Дилларинг фориг бўлғай!..

Неки келса, тақдирдан
Бошингни баланд тутгил.
Зулматнинг кўксин ёриб
Нурафшон кунга етгил.

Йиғламагил, жон қизим,
Сени яхши кўраман.
Ўлиб кетсам, қуёш бўп
Бошгинангда тураман..”

Қуёш ҳам ботса тунда,
Хафа бўлма, биламан.
Кеча-кундуз қон бўлиб
Томирингда юраман

2006

* * *

Айрилмоқчи бўлдим мен
Одамдану оламдан.
Севинч, шодлик, саодат,
Ташвиш, кадар ва ғамдан.

Инсонлик жонга тегди!..
Иссиғию совуғи..
Оғриб, бетоб бўлишлар,
Мол гўштию товуғи...

Ҳаммасидан зерикдим –
Халос бўлмоқ истайман.
Ейиш, ишлаш, ухлашдан
Тўйдим! Энди исёнман!..

Малол келар ҳаммаси...
Кўзларимга чўп тиқма.
Лойимизда нуқсон бор...
Гуноҳни менга йиқма!..

Малол келар ҳаммаси,
Тўй-ҳашаму маърака.
Тоға, жиян, аммаси,
Фойда, зиён, барака...

Кўкда булут сузса гар,
Бир аъзомиз симиллар...

Қовоқ уйса амалдор
Ичда ҳадик ғимиллар...

Озод эмас, йўқ, инсон!
Ўз-ўзига қулдир у!..
Нафси унинг зўр ҳайвон,
Ҳайвонга-чи, думдир у!..

Мингта занжир минг ёндан
Чирмаб ташлаган уни.
Ширин кулса ишонманг,
Аччиқдир кўрган куни...

Кўникиш, сабр қилиш...
Қисмати дир азалдан.
Ўғли ойда юрса ҳам
Ўзи чиқмас касалдан...

На келарда майли бор,
На кетарда ихтиёр.
Неки қилса, қилсин у,
Бари бенафу бекор...

Шўрпешона инсон – у,
Қаён борсин? Билмас ҳеч.
Насихат қилма, Улуғ,
Айтганингни қилмас ҳеч.

...Авфу этгил, эй Тангри,
Шаккоклик қилган бўлсам.
Қандоқ қилай, кўкламги
Дарёдек тўлган бўлсам.

Бўлди, етар, Улуғбек!
Тин ол энди, бир пас сен.
Не қилса ҳам Худо У,
У билганни билмассен!..

2006

* * *

Дунёга бир келиб кетгандек бўлдик,
Лайлининг васлига етгандек бўлдик,
Шўх-ғамгин қўшиқлар битгандек бўлдик,
Аmmo кўнгил ўлгур, сира тўлмади,
Тақдирники бўлди – менинг бўлмади.

Чигал сўқмоқларда битди бардошим,
Йиғлатиб кетса-да севгим – йўлдошим,
Яна уни дедим, ютиб кўз ёшим...
Айтинг, ўзга йўллар йўқмиди менга?
Бу тақдир синови – ўқмиди менга?..

...Тушлар ҳам ўнгламга қоришдим, оҳ,
Ажратиб ололмай ҳолим ҳам бундоқ...

Мен Сени соғиниб яшадим, Оллоҳ,
Бир куни қошинга қайтарман, дедим,
Ичдаги гуноҳим айтарман, дедим...

Фақат Сен тушуниб оқларсан, билгум,
Исёнкор қалбимни ёқларсан, билгум,
Бедаво дардимга малҳамсан, билгум!..
Булар ҳеч билмади, истамади ҳам,
Билай, деб виждонин қистамади ҳам.

Машрабдек дорларга оссалар булар,
Халлождек нимталаб, кессалар булар,
Омонсиз сувларга боссалар булар,
(Сўнгра ёлғонларни ёзсалар булар)...
Аларники бўлсанг Сен ҳам, ё Тангрим!..
Нафслари шунда қонарди, балким...

...Биз эса дунёга келгандек бўлиб,
Яхшию ёмонни билгандек бўлиб,
Кўнгил буюрганин қилгандек бўлиб,
Йўловчи карвондек ўтиб боряпмиз,
Севиниб Сен томон кетиб боряпмиз...

2003-2006

* * *

Ўлим мени тўсиб қўяр оламдан,
Қариндошу ака-ука, отамдан.
Юраклари соғинчларда сув бўлган
Мингтепада қолган кекса онамдан!..

Ўлим мени қувиб солар баҳордан,
Ичимдаги лолазору гулзордан.
(Қорлар ёғар бошларимга пайдар-пай) –
Мени севган ва мен севган ул ёрдан.

Ўлим мени тўсиб қўяр ўзимдан,
Хаёл тўла, орзу тўла кўзимдан.
Шер дилимдан – шижоати тоғ қадар,
Олмос каби ўткир-кескир сўзимдан.

Ўлим мени тўсиб қўяр ҳар ёқдан:
Тоғлар сайли, қизлар майли, хушчоғдан.
Ўлим мени тўсиб қўяр, аммо у
Тўса олмас руҳимдаги Оллоҳдан!..

2007

* * *

Ҳаммасидан кўнгил силтадим,
Ҳаммасидан сенга қайтдим мен.
Сен-чи, гулим, йўқ эдинг, сўрсам –
“Ҳаммаси”га кетган экансен...

2007

* * *

Девонадек эргашиб
Кетолмайман тушимга.
Аммо тушимдан ошиб
Келолмайман ҳушимга.

Бу қандайин туш бўлди?
Ўнггимдан ҳам ёрқинроқ.
Дилга учган қуш бўлди,
Бу туш эди, туш, бироқ!..

Туш, дейману қунишиб,
Таскин топа олмайман.
Ўнггимга ҳам кўникиб
Хўп, деб кета қолмайман.

Аро йўлда қолганман,
Аросатми қисматим?

Гуноҳу ҳам савобдан
Яралганми фитратим?..

Энди шундоқ ўтгайми
Қиш, баҳор, ёз ва кузлар?
Йўл бошида кутмасми,
Кеча кутган ой қизлар?..

Ёшлик ўтди-кетдими,
Нега тушимга кирар?
Ўйинчоғин синдирган
Боладек йиғлаб турар...

Қалдирғоч қанотида
Учиб келган баҳорлар
Нега фақат отида
Олиб келар озорлар?..

«Нега ўнггим қутқармас
Тушларим чангалидан?»
Десам, ўнггим ҳам қафас
Одам¹нинг маҳалидан...

“Нега ўзга нажот йўқ?”
Дея бошимни урсам,
“Бор!” деб қўлимга бир ўқ
Тутқаздилар - бу не ғам?

---

¹ Одам Ато

...Аввал паймонам тўлсин,
Мен отмайин, қўй, уни...
Не қилса, худой қилсин,
Яхшиликка йўй, шуни...

Унгача қанотида
Қалдирғоч кўп-кўп баҳор
Келтирсин-у, ёдимда
Қолсин ўлмас гул – ашъор...

2007

* * *

Ҳаммасини бир шеърга жойлаб
Ёдлаб олиш мумкин бўлсайди.
Сўнгра уни йиллаб ва ойлаб
Қўшиқ қилиб кўнглим тўлсайди.

Бу ҳам агар бермаса таскин,
Шеърдек ёддан чиқариб уни.
Форлар ичра тутсайдим маскун,
Ўчармиди нолакор уни?..

Фойдаси йўқ бўлса бунинг ҳам,
Қаламингни ол-да худойим,
Ёз барини – мана, пешонам!

Фақат бордир бир муддаойим:
Хатинг ичра ўзинг бўл, албат,
Юрагимда эса муҳаббат!..

2007

ХУНУК ЎХШАТИШ

Кулдон қилиб ойнинг юзини
Сигарани босдилар роса.
Доғлар қолди унда золимнинг
Юрагига ўхшаган қора...

2007

УЗУН ЎЙЛАР...

1

Узун ўйлар сурдим сен ҳақда,
Узун-узун, жуда ҳам узун.
Ўхшашини излаб ҳар ёқдан
Тополмадим, топганим – ҳузун...
Узун ўйлар сурдим сен ҳақда.

Аччиқ эди ўйларим бирам...
Ҳижрон борди унда ҳамиша.

46

Юрагимни эзган узун гам
Аримасди, кетмасди сира,
Аччиқ эди ўйларим бирам...

Ширин эди яна ўйларим,
Чунки унда сен эдинг мавжуд!
Муҳаббатим сувга сўйлардим,
У оқизиб айларди нобуд...
Узун эди аммо ўйларим...

Узун эди аммо ўйларим,
Сув оқизиб битиролмасди.
Муҳаббатим тинмай куйлардим,
Эшитганлар сарҳуш, маст эди...
Ҳузун тўла узун ўйларим...

Узун-узун, жуда ҳам узун,
Қиёсини топдим, ниҳоят,
Кўз олдимга келар ўз умрим,
У умримга тенг экан ғоят!..
Сен ҳақдаги узун ўйларим...

2

Йўқ, умр ҳам кетаркан ўтиб,
Ўйларимни ҚОЛДИРИБ, ўпиб...

2007

* * *

Талпинаман фақат қайгадир,
Талпинаман қайга? – Билмасман!
Қайдан келдим? Манзилим надир?..
Қолганига парво қилмасман.

Қолгани-чи, бағримни тилган
Ғам-ғуссадир оҳу надомат!
Юзасига асал суртилган
Гўнгдир асли! – Билмаймиз фақат.

Талпинганим сирли у олам
Яқинига йўлатмас, аммо!
Шундан менинг кўзларимда ғам,
Юрагимда ҳеч тинмас ғавфо...

Талпинаман аммо, барибир,
Талпинаман нима бўлса ҳам.
Ширин умрим ўтса-да тахир,
Юрагимга қонлар тўлса ҳам
Талпинаман яна, барибир...

2005-2007

ОРЗУ

Борган сари қадамларим оҳиштадур,
Борган сари шошилмайман ҳеч қаерга
Борган сари юксакликлар жуда пастдадур,
Борган сари фаришталар тушдилар ерга!

Борган сари бир куй истар безовта руҳим,
Чалинса-ю тугамаса, жонга тегмаса.
Ҳувиллаган юрагимга оқса бетиним,
Кулдирмаса ҳам йиғлатиб бошим эгмаса.

Сўнг учсаму шу оҳангнинг мангу авжида,
Олло қўллаб ер устига қайтмасам ҳеч ҳам.
Ва мусиқий чексизликнинг беланчагида
Тебрансаму тебрансаму тўхтаб қолмасам...

ЭЪТИҚОД (сизлик)

Ҳаммаси ҳам жонимга тегди,
Энди орзу туғмас юрагим.
Қарашларим бошини эгди,
Қайғузорга чўкди фараҳим...

Улғайишнинг ҳукми эмас бу,
Иблисдан ҳам мен олмадим дарс!

Хаёлимга солмайди қутқу
Ботинимни йиқаётган дарз.

Мен гўёки жангни бой бериб
Асир тушган подшоҳдек ғариб.
Ўйларимни қийнамас бироқ
Кетар бошим, кетган юрт – тупроқ.

Ахир бўшлиқ ҳар тараф фақат,
Кўксим тешар изғирин ғир-ғир.
Не йўқотгум этсалар қатл,
Этмасалар юпанчим недир?!..

1996

ЎҒЛИМ МУҲАММАД ХОТИРАСИГА

Сенинг мурғак ёдинг каби
Муסיқа пайғомдир –
елар,
    келар,
        элар бағримни...

У
кетар чоғ кўзларимга
узоқ тикилиб қолган нигоҳинг янглиғ

Нақ юрагимни -
Ҳаётимни нишонга олар.
Ўғлим,
нима демоқчи бўлгандинг ўшанда -
икки дунё оралиғида?..

Сен кетдингу мен қолдим бунда,
Сен руҳдирсан, мен хароб – дайди!
Бир хушxabар кутаман кунда,
Бир шумxabар боримни ейди.

Бахтли бўлиш эди-ку орзу!
Лекин ҳануз ғолибдир хузун!
Қанча қилмай ташвишим асру,
Ғамим бўлғай узун ва узун...

Барибир мен интиқ яшайман,
Хув олдинда бор каби шафқат.
Сен қайтмайсан!

Мен йўлга шайман,
Қолмади-ку руҳимда тоқат!..

Ишонмайман ахир сўзларга,
Ҳолинг нечук? – билмаслигим чин.
Сени ютган мудҳиш у жарга
Ўзни отгум – шубҳалар битсин!

Ўзни отгум билайин, токи,
Ўлим сени халос этдими

мусибатдан, гуноҳдан ёки
гул умрингга завол битдими?..

Мана, ҳамон янграр мусиқа,
Ёдинг каби дардгин, хаёлваш.
Қўлим силтаб дағал дунёга
Ҳузурингга учсайдим яккаш..

Етарманми муродга, ўғлим?
Етказарми муродга, ўлим?!..

ТАШҚАРИДА ЭРИР ҚОР...

Турмуш ҳануз қоп-қора,
Дилингни қурум босар.
Лекин кимдир бу ора
Қайғуни дорга осар:

Ташқарида эрир қор –
Баҳоройдан бир дарак.
Ташқарида эрир қор –
Эрир яхлаган юрак...

Тўқайзорлардан чиқар
Партизан қувонч ва ёш

Юракларинг хапқирар
Кундага қўймай ҳам бош.

Ташқарида эрир қор,
Эрир - баҳордан дарак.
Ичкарида саросар
Қувонч ва ҳур капалак!..

1997

ЭВРИЛИШ

Тарқоқ туманлардек сочилди яна,
Сочилди кўнгилда тугилган хаёл.
Севолмам мен энди сени биргина,
Биргина сендан ҳам кечолмам, инон!

Ихтиёрим, ахир, чиқди-ку қўлдан,
Кетди-ку ҳаммани доғда қолдириб.
Сен нега куясан? Ахир мен – ғариб –
Воз кечиб турибман минг йиллик йўлдан!

Ҳаммаси гўёки тугаган каби
Ёхуд бошлангандек энди ҳаётим.
Сенинг ҳузурингда мангу қолгали,
Инон,

сабрим етмас,

қўймас ҳам зотим...

Ахир, хаёлимдек сочилдим –ку ман,
Ахир, издан чиқди бу қадим турмуш.
Ахир, кўзларингга боқсам ҳам шу он
Тағин ҳар тарафда учиб юрган қўш –
Мен,

мен,

мен...

1997

СЕН ЭСА...

Туғилиш – ўргимчак тўрига тушиш,
Яқинлашиб келаётган оч ўргимчак – ўлим!
Ҳаёт – озодлик қасдида чекилган заҳмат,
Сен эса бир кулмоқ истайсан, кўнглим...

1997

БИЛГАНИМ ВА БИЛМАГАНИМ

Кўксимдан отилиб чиқар бир фарёд:
Мен сени истайман –афтода, дилгир...
Билмадим, сенмисан бешафқат, бедод,
Билмадим, балки у ўз қисматимдир...

Билганим – борлигим қақроқ лаб янглиғ
Сенинг йўлларингда қовжирар, битар.
Билганим - сен худди томчи сув, ўтлиғ
Дилимга дармонсан, азоблар йитар.

Бир умр кутяпман – ёзиғимми бу –
Бахту бахтсизликнинг чегарасида?
Фақат мен билмайман: қайси бири у
Менинг пешонамга битилган “мужда”?

Яна мен билмайман – кимсан сен асли?
Нечун йўлларингда болангдек зорман?
Нажотим – фироқми ва ёки васлинг –
Билмадим! Билганим - сим-сим азобман...

1997

МЕНДА НИМА АЙБ?..

Дунё гўзал бўлгани сайин
Изтиробим шиддат-ла ўсар...

...Ахир менда нима айб, дўстим,
агар гўзалликнинг томири
мусибатнинг сувини ичса?!..

1997

* * *

Тушларимга кирмай қўйдинг сен,
Ёшлигимнинг ол ранги – нигор!
Гур хаёллар сурмай қўйдим мен,
Хаёлсизлик эса баттар тор.

Бир замонлар ҳатто ичра ғам
Умид чақнаб берарди сурур.
Бугун қанча кўз ёш тўксам ҳам,
Ниҳояси яна ғам дурур.

Сени қўмсаб, учайин дейман,
Аммо қайга? – Билмайман ўзим.
“Сен” сўзидан қасдим сен эмас,
Аллақандай нажотбахш тўзим!

Ҳаётимни ҳовучлаб олиб,
Маҳкам ушлаб-сиқиб яшайман.
Ҳаётим ҳам секин сирғолиб
Тушиб қочар ва қилар майна.

...Яна сени соғиндим билмай,
Бағрим нишон каби тешилар.
Эй сен!

Мен енгилдим!
Кибр қилмай, –
Келсанг-чи..
Илинжим эшилар..

1997

БАҲОР

Ваҳший гўзаллигин рангин байроқдек
Силкитиб тепамда кезади баҳор.
Илиқлик югуриб тўлган тупроқдек
Илинжим семирар, семирар озор...

Қувона олмайман баралла лекин
Ақалли болалик давримга монанд.
Умримни кемирар ғашлик ва сукун,
Бағримда музлаган тоғларки – баланд!

Шошмайман ишимга, уйимга ҳатто,
Баҳорга боққанча босаман одим.
Сезаман? Ичимда бор каби гўё
Қандайдир асрдан воқиф мунажжим...

Онамни ссғиниб ўйлайман узоқ:
“Қанийди, бағрига ташласам ўзни...”
Жилмайман ўрнимдан, йиғлайман бироқ
Баҳорга тикканча қуп-қуруқ кўзни...

Ортимга боқаман: юрагим ёниқ,
Кўзлари чақнаган боләлигимдир,
Олдимга боқаман: паришон, сўниқ,
Кўзлари ҳувилдоқ кекса дилимдир...

Ҳаммаси, ҳаммаси беш қўлдек аён,
Кунда ҳам, тунда ҳам сир йўқ, сеҳр йўқ,

Гарчанд атрофимда эркагу аёл,
Дилни уйғотувчи пир йўқ, меҳр йўқ...

Фақат шу: баҳорга боққанда маъюс,
Ич-ичимда кимдир пичирлар ширин.
Сени севгим келар исмсиз ойюз!..
Ва яна куйлагим олмасдан ҳеч тин.

Яна орзу қилса куйган бу юрак,
Яна хаёлларим қайтиб келсалар.
Яна мен «Эрта»ни кутсам жон-халак,
Яна сен «Эрта»га айлансанг, дилбар!..

1998

МАНГУ ҲИЖРОН

Оқармаган туним – изтироб,
Юрагимга ханжардек кирган!
Нечун ҳануз бу кўҳна шароб
Ичилмасдан тургани турган?

Севаманми?
Севаман! Бироқ
Бу бахт эмас, кулфатдир аён!
Ахир дил-ку лов-лов қизғалдоқ,
Йўлим эса тап-тақир майдон.

Келмаслигин билсам-да, ахир,
Кутавериб кўзим тешилар.
Қайдан менда бу савил сабр? –
Азобларим минг бор эшилар...

Тун оқармас – борар қуюқлаб,
Борган сари мен-да ожизман.
Фақат бирдан бўзарган уфқдай
Содир бўлса дейман мўъжиза...

Содир бўлмас бироқ мўъжиза...

МУНОЖОТ

Юрагимга киргил, умидим,
Кўзларимда тургил, умидим.

Жаранг бергил овозимга сен,
Ҳам қайғуваши дил созимга сен.

Яна мени тарк этма, зинҳор,
Йўқлик ичра фарқ этма, зинҳор.

Ҳаво мисол кўксимга тўлгил,
То тирикман, бағримда бўлгил.

Ғафлат босиб узоқ кетмагил,
Мени тубсиз чоғга итмагил.

Ёлғизлигим азобдир азоб,
Сенсиз яна айлайдир шитоб.

Кел, жонимга беркитай сени,
Ҳаётимга кўрк этай сени.

Жисмим бўйлаб айланиб юргил,
Замин узра қуёшдай тургил.

Дарахтлар-ку шовуллар сенсиз,
Фақат сенсиз безавқу бетус.

Сен бўлмасанг, шоҳлигим бекор,
Гуноҳлардан оқлигим бекор.

Отам-онам, фарзандим сенсан,
Йўқ, алар-ла дилбандим сенсан.

Сен борсанки, боғимда гул бор,
Юракда қўр, билакда куч бор.

Ўлим-зулмат босса бир куни
Чироқ бўлиб ёритгил тунни.

Қўлларимдан ушлаб ол маҳкам,
Манзил сари бошлагил илдам.

Борлиғимда бўлгил ҳамиша
Ҳам дунёю уқбода пеша.

Юрагимга киргил, умидим,
Кўзларимда тургил, умидим...

1998

ҚУЁШИМ, ЧИҚАРМИСАН?

Қуёшим, чиқармисан?..

Биз ҳам чиқайлик энди
Чиқмай ётган бу қишдан.
Қуёшим, чиқармисан!..

Умидим, гулга киргил
Гуллаётган дарахтдек.
Гули йўқ юрак билан
Кутмоқ нақадар оғир...

Қайлардасан сен, ўлим?..
Қизиммисан ё ўғлим?..
Ҳаётимдан чарчадим,
Мамотимни билмасман...

Қуёшим, чиқармисан?..
Мен ҳам чиқайин энди
Дунёларнинг қишидан.

Қуёшим, чиқармисан...

ЎЗИЛМАГАН ШЕЪР

Эсимники танибманки мен
Қайларгадир фақат шошаман.
Ўз-ўзимча тўлиб-тошаман..
Чиранамаман бекор балки мен.

Ахир чўғдек ловуллар-ку қалб,
Ахир рост-ку қийноқлар бари!..
Наҳот энди ёлғондир матлаб?
Наҳот эсам далли, сарсари?

- У нимадир - ич-ичимни ер?
Қулатарми дарахтдай бир кун?
- У - минг йилдир ёзилмаган шеър,
Руҳим ичра топгандир сукун!

Ёзарманми - қутуларми жон?
Ёки мен ҳам галдаги қурбон!..

1997

БИР ШЕЪР ИСТАГИ

Бир шеър ёзиб бағрига чўксам,
Дунёларни унутиб бир он.
Дардларимни бирма-бир тўксам,
Ботинимда қолмаса исён.

Бир шеър ёзсам,
яхши кунимда
Қувончимнинг чўққиси бўлса.
Бир шеър ёзсам,
қаро тунимда
Юрагимга зиёдек тўлса.

Бир шеър ёзсам,
узун ҳижроннинг
Томирини кесса қиличдай.
Ўттиз йилдир интизор жоннинг
Малҳамлари бўлса ўпичдай.

Юрагимни парчалаб буткул
Бир шеър топсам ниҳоят унда.
- Танла! - деса, - дунёми ё ул?
Мен танласам шеъримни шунда..

Кўзларимга миллар тортилса,
Умрим кўнглим ичра ортилса...

1998

СЎЛМАГАН ГУЛИМ...

Йиллар сўнди, сўлмади гулим...

Йўлларимиз айро тушганди:
Сен бир қутб, мен бир қутбга.
Тақдир сени у ён қучганди,
Мени эса тортди бу тубга,
Йўлларимиз айро тушганди...

Ишонгандик: энди ҳеч қачон
Кўзимизга тушмас кўзимиз.
Юракдаги мислсиз тугён
Тўзиб кетар беному беиз.
Ишонгандик: энди ҳеч қачон...

Йиллар ўтди бешовқин, бешон,
Кўтармади ҳеч кимни кўкка.
Унут бўлди қадим ҳаяжон,
Энди босмас қадлар ҳам тикка!..
Йиллар ўтди бешовқин, бешон.

Фақат...фақат бир кеча алҳол,
Яна сенга дуч келдим, э воҳ!..
Ётар эди вужудим беҳол,
Руҳим эса урар эди чарх!..
Фақат... фақат бир кеча алҳол.

Узун бўйли йиллар оралаб
Яна пайдо бўлдингми, гулим!
Наҳот сўник кул ичра ё Раб,
Самандардек қайта туғилдим?!..
Узун бўйли йиллар оралаб.

Йиллар сўнди, сўлмади гулим...

1999

ХАСТАЛИКДА

1

Қон қусмасам бир кун бахтли бўларман!
Юрагимни тўлдирарман – тўларман.
Баҳорларга пешвоз чиқиб куларман,
Бўларман мен, бир кун бахтли бўларман...

2

Ахир бахтли бўлиш эди-ку мақсад,
Ахир бахтли эдим мен ҳам аслида.
Фақат нега энди ғолибдир кулфат,
Нега мен ҳорғинман, эзгин, афтода?
Бахтли бўлиш эди аслида мақсад...

Ўзи нима бўлди, нелар юз берди,
Қиёматми қўпди кимса беҳабар?

Норози аждодми гўрда тик турди,
Ё бу эврилишми оддий, бехатар...
Ўзи нима бўлди, нелар юз берди?..

Ахир саодатди менинг ҳаётим,
Ахир болаликнинг ўзи бахт эди!..
Қувноқ жарангларди чалган баётим,
Отган ҳар бир тонгим олий тахт эди...
Ўзи саодатди менинг ҳаётим.

Кўзим очилдими ёки улғайиб,
Дуч келдимми мен ҳам азим Ёлғонга?
Йўқса, нега руҳим бунчалар ғариб?..
Нега ошиқмайман шарафга, шонга?
Кўзим очилдими ёки улғайиб?

Балки Оллоҳимдир Ўзи Билгувчи? –
Дунёдан қалбимни совутмоқ истар.
Балки иблисдурур бағрим тилгувчи? –
Ҳаётдан бездириб ўлимга қистар.
Балки Оллоҳимдир Ўзи Билгувчи...

Жисмим-ку заволга юз тутган кўпдан,
Кунба-кун ғурубга ёвуқман, бироқ
Эй афтода Руҳим, сени ўйлайман...
Қисматинг бўларми бу кундан беҳроқ?!..
Ахир заволларга жисмонан шайман...

Тинкалар қуриди, қуриди мадор,
 Томири қирқилган гулдек сўларман.
 Уйғон, ай иймоним, бор бўлсанг магар!
 Бу кун қон қусмасам, бахтли бўларман...
 Тинкалар қуриган, қуриган мадор...

1999

БИР ҲОЛАТ...

Бир ҳолат...
 Ҳолатки, бағрида сузади олам,
 Ҳолатки, кўнглимда на севинч, на ғам.

Бир ҳолат...
 Ҳолатки, билмайман қайдаман ўзим,
 Бир парча осмонга михланган кўзим.
 Ҳолатки, нимани истамас шу он
 Ҳув, ўшал осмонда бўлар намоён...

Бир ҳолат...
 Ҳолатки, исмимни эслай олмайман,
 Ҳолатки, қасдида ҳар нега шайман.
 Ҳолатки, кўзимга кўринмас дунё,
 Ҳолатки, ҳаётим – энг ширин рўё.

Бир ҳолат..
Ҳолатки, яшашни ўйламайман мен,
Ҳолатки, ўлимлар яшамоққа тенг.
Ҳолатки, сезимлар заминий эмас,
Ҳолатки, мангулик жонингга тегмас.
Ҳолатки, мен сени севмайман, бироқ
Кўнгил оқ,
                                туйғу оқ,
  дунёлар оппоқ...

1999

ШАБОДАЛАР ЭСАДИ...

Шабодалар эсади фир-фир,
Юрагимга игналар санчиб.
Юким, ўлгур, тобора овир –
Борадилар елкамни янчиб.
Ўтган кунмас, йил эмас, дўстим.
Ўтаётган ўзимман, ўзим...

Мен қайга ҳам қочиб кетардим,
Тўртта қиблам – тўртта тош девор.
Югураман – аримас дардим –
Айланалар ичра телбавор,
Ҳолдан тойган бардошмас, бардош,
Ҳолдан тойган елкамдаги бош.

Гар дўст эсанг, қўлларинг бер,
Меҳрим берай, меҳрингни туяй.
Бағримдаги игналарни тер,
Дардларингга малҳамлар қўяй.
Умр ўлгур, ўтмоқда, деймиз,
Умр эмас, ўтмоқдамиз биз.

Шабодалар эсади фир-фир
Япроқларни учириб бир-бир...

2000

АҚАМ ОЙБЕК ХОТИРАСИГА

Фурсат фаниматди,
Дийдор фанимат.
Фаниматди сизнинг ҳолу руҳингиз.
Бироқ кўр уйқудек
Элитди ғафлат,
Элитди,
Кўрмадик зўр андуҳингиз.
Энди изтироблар дунёни ёқар,
Ёқару бенафу беҳуда бари.
Энди қор ўрнида соғинчлар ёғар,
Ёғару эримас қорлар сингари...
Энди ўкинч билан яшамак бордир,
Энди хотиралар дор бўлар бизга.

Энди чиқажак ул қуёшдир, ойдир,
Тортар Андижонга, тортади Сизга...

2000

ЗОРИҚИШ

Бир баҳор келса эди,
Юзларим кулса эди,
Қайғуни қувса эди,
Қувончни билса эди,
Бир баҳор келса эди.

Юзлари ойдаи, гулим,
Овози сойдаи, гулим,
Юз баҳоройдай, гулим,
Сабодаи елса эди,
Баҳор-ла келса эди!..

Тўлармидинг шунда дил,
Бўлармидик озод, ҳур?..
Ай озурда, зор кўнгил,
Ҳаяллама, қани тур,
Кўкламларга қараб юр...

1999

УМР САВОЛИ

Отади қуёш,
Ботади қуёш,
Умр оқмоқда
Мисли кўздан ёш.

Ўтгандек куним
Ўчади уним.
Яна.. битмоқда
Юракда бардош.

Эй дўсти содиқ,
Қайда у хордиқ?
Қўймадим бир бор
Кўкрагига бош..

Отажак қуёш –
Ботажак қуёш.
Манзил боргунча
Қораймасми қош?!..

1999

СЕНИНГ ЁДИНГ

Қайдасан, эй илоҳий Таскин!..
Этагингдан маҳкам қучайин,
Хаёл етмас мангу гўшага
Сенинг ёдинг бирла учайин,
Қайдасан, эй илоҳий Таскин?

Мен қаноти қирқилган бир қуш:
Хаёлини кўкка олдирган.
Олдиргану учмоқлик бир туш,
Ўлим солдиргани солдирган..
Мен – қаноти қирқилган бир қуш.

Кўникиш йўқ аммо қисматга!
Машаққату заҳматга, инон!..
Ботқоқларга ботса-да жисмим,
Қорачуғда яшайди осмон..
Кўникиш йўқ, аммо қисматга!..

1994-2000

НАЖОТ ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Орзулар армони кўнгилни ёқар,
ичим ловуллайти,
ловуллайти таш ҳам.

Йилларим ўтиндек йўлимга ёғар,
оёқлар чарсиллар,
чарсиллар бош ҳам...
Кўктилли қуюннинг ичида қолдим,
қолдим ҳасратимнинг қафасларида.
Гоҳо туюлади менинг нажотим
йўқ энди шу заиф нафасларимда...
Ай менинг қисматим,
менинг ёзуғим,
Нақадар аччиқсан,
нақадар қора!..
Сенинг сийратингга тикилган чоғим
қанчалар ғарибман,
қанча бечора...
Фақат нажот ҳақда ўйлайман ҳануз,
Ҳануз юрагимда яшайди бир эрк.
Қани ҳей, қўзғолинг, келмоқдадир куз,
Қани ҳей, эшиклар бўлмасидан берк...
2000

УМИД

Қўйғали жой тополмасман – жоним оғрир,
Томиримда югурган шул қоним оғрир,
Ўйларимнинг сўнгига ҳеч етолмасман,
Кетмоқдаман лаҳза-лаҳза – оним оғрир...

Дунём менинг ўтди-кетдими?
Ахир унда қолмади Ишим!..
Ниманидир кутаман ёлғиз
Босган кўйи тишимга тишим.

Нима ўзи ўша “нимадир»?..
Чирпанаман девона мисол.
“Нима”дандир қўрқаман қаттиқ,
“Нима”дандир кутаман мажол..

Дарвозага урилди бошим,
Очилгайми?..

Етгайми дошим?..

2000

ШОШИБ КЕЛ

Кўнгил кирланмоқда
орқга йўл йўқ!
Битмоқда руҳимнинг нафас йўллари.
Қани ҳей,
юракка учаётган ўқ,
Шошсанг-чи,
сўлмоқда умид гуллари...

Орзулар мўл эди,
мўл эди тугён.

Шошилиб уйғонар эдим тонглари...
Кейин нима бўлди?..
Қайдан бу исён?..
Қулоққа урилар уҳро бонглари...

Ёмғир ювиб ўтган
заминдек бағрим
Нечун губорларга бунчалар тўлди?
Нечун ер юзини
ювару ёмғир
Инсон юрагини ювмаслар бўлди?..

Кўнгил кирланмоқда.
орқага йўл йўқ!
Битмоқда руҳимнинг нафас йўллари.
Қани ҳей,
мен сари учаётган ўқ,
шошиб кел,
Сўлмасдан умид гуллари...

2000

СЕНИ КЎРГИМ КЕЛДИ...

Сени кўргим келди дафъатан,
Юрагимга ботганда хулё.
Сени кўргим келди даъфатан,

Айланаркан дилимда дуо.
Сени кўргим келди дафъатан,
Томоғимга жоним тиқилиб.
Сени кўргим келди дафъатан,
Борлиғимни нимталаб, тилиб...
Сени кўргим келару аммо
Ўтолмайман – қаршимда дунё...

2000

САВОЛ

Юракка дунёдек йиғини осиб,
Наҳот кулиш мумкин яна ва яна?..

2000

ЎТИНЧ

Яна баҳор мени қийнайди
Юрагимга орзулар санчиб.
Ҳаётимни ҳасдек ўйнайди,
Иродамни ғанимдек янчиб...

Бошим узра айланган эй дор,
Мақсадинг не? Билмадим бир бор...

Қиши билан тўплаган молим –
Вазминлигим кулдек сочилди.
Ўсмир каби паришон ҳолим
Алдовларга қиздек очилди...

Бошим узра айланган эй дор,
Яна қанча нағмаларинг бор?

Ахир сени билардим-ку, эй
Куйганман-ку кўйингда зор-зор.
Нечун яна чорасизман мен,
Висолингдан воз кечмам бир бор?

Бошим узра айланган эй дор,
Ўтинаман, қилма мени хор...

2001

ШЕЪР ТЎҚИЙМАН

Шеър тўқийман – нақадар оғир...
Шеър тўқийман – бахтлиман яна!
Юрагимнинг ярими оғрир,
Яримида байрам, тантана...

Кўзларингга узоқ термилиб
«Салом!» дейман титраб худога!

Умидимни тилкалар қилиб,
Тушунмайман сен, гулим, нега?!..

Инсон кимдир, умр нимадир,
Ҳаётимнинг меҳвари қайда?
Айланаман афтода, дилгир
Сўроқлар гирдида беҳуда...

Унутмоқчи бўламан бир он
Ҳалқумимга тиқилган ёшни.
Қайларга ҳам урардим гирён
Дунёларга сиғмаган бошни?..

Шеър тўқийман – нақадар оғир,
Шеър тўқийман – бахтлиман яна...

1998-2001

ИШҚ

Барча йўллар сен томон бошлар
Ҳамда сенда топар ниҳоя.
Фақат дилни кишанлаб ташлар
Турмуш деган бир ичи қора...

Оҳ-воҳ, унинг икир-чикири...
Воз кечай-да, сенга қайтай мен!

Кўзларимнинг битмоқда сири,
Кўзларингга тезроқ айтай мен...

Ай қисмати мендан узоқ қиз,
Хаёллари ҳануз тузоқ қиз,
Йиллар ўтар – ўтарман мен ҳам,
Ҳур руҳимга кўчарсан сен ҳам...

Барча йўллар сен томон бошлар
Ҳамда сенда топгай ниҳоя...

2001

КЕЧА ВА БУГУН

Орзу қилмасликдан қўрқардим бир вақт,
Энди орзулардан қочаман йироқ.
Ишқсиз ҳаёт йўқдир, дердим мен фақат,
Энди ишқнинг ўзи қотилдир кўпроқ...

2001

БИР ТУРТКИ..

Бир туртки бўлса бас,
Учиб кетаман,
Қайтмас парвозларга бор менда ҳавас.

Бир туртки бўлса бас,
Кўкка етаман,
Сўнг инсон ўлароқ яшайман бир пас...

Бир туртки бўлса бас...

1994–2007

МЕН ВА СЕН

Менми ўшал ич-ичимда дарбадар
Кезиб тўзган куйни топмай уринган?
Сенми ўшал қўлим етди деганда
Яна андак само қадар суринган?
Менми ўшал маҳтал, музтар, нотавон,
Гуноҳ ичра роҳат қилиб сиғинган?
Сенми ўшал бўронларнинг қаърида
Кўнглим ичра пайдо бўлган ва тинган,
СЕНМИ?..

ШУНДАЙ КУНДА...

Алам қилар экан ҳар ҳолда,
Шундай кунда уйда ўтириш:
Қор ёғаётган маҳалда,
Салом бериб турганида қиш.

Алам қилар экан, ниҳоят,
Яна, яна, яна курашмоқ! –
Дунё гўзал бўлганда ғоят,
Байроқчалар ёққанда оппоқ...

ҒАЛАТИ ЁШ

Ёшим йигирмада...
Бир қизни деб
дунёлардан кечмоқ истайман,
оловман – қучоғида ўчмоқ истайман.

Ёшим ўттиз...
Чиройли қизларни қувиб ўтгайман,
бағримга босгайман... четга отгайман...
Севги – бу лаззатга талпиниш, дейман,
Борар жойи – тўшак. Унда кутгайман...

Ёшим қирқ ва эллик...
Ҳануз ўша иқроп:

шаҳватнинг кўнгилдан кечган хаёли –
муҳаббат!..

Ёшим олтмишдан ошиб
етмишга етди
мен кимнидир соғинаман,
ичикиб-ичикиб тонг оқартаман.
Кўнглим хапқиради кўнгилни қўмсаб,
руҳнинг ўйинига – ишққа ишона бош-
лайман
худди ўсмир каби...

Ғалати ёш бўлди йигирма саккиз...

1996

ХАЁЛИЙ ДЎСТГА

Кезинасан тун қўйнида тоқ,
Кезинасан ҳамда ўйлайсан.
Кезинасан, тўймайсан, бироқ
Ўйларингни ерга қўймайсан.

Тонг отар пайт оҳиста бориб,
Қуёш манглайини суясан.
Кўзларин очар у уялиб,
Сен ҳам маъқуллайсан, ширин куласан.

Сўнг яна кетасан у ердан,
Кетасан,
кетасан,
кетаверасан...

Ухлаб қолган бўлса мабодо
Сабони ҳам уйғотиб ўтасан.

Қувонч – янги кийим кийган болакай!
Сен уни бағрингдан қўймайсан.
Тўхта, мен ҳам бир ўпиб олай,
Барибир дийдорига тўймайсан...

Кетдинг-ку сен жуда узоққа,
Вужудинг кўзимдан беркинди.
Менинг хаёлимдек юксаксан,
Менинг қудратимдек йўқсан-ку энди...

УМР

Ўтавердим,
Ўтавердим жим.
Сени кутиб сочилдим мен ҳам,
Ўтавердинг
Қайдадир, балким
Мени дея қаридинг сен ҳам...

Ўтаверди,
Ўтавердилар,
Шодлик ўтди, фам ўтди узоқ.
Ўтаверди,
Қайга, қаёнга?
Букилган қад –
Даҳшатли сўроқ?..

ЎЗЛИК САРИ

Ёғаётган қорга узоқ тикилиб,
Фақат ўзинг ҳақда ўйласанг.
Қор учқунлари каби эл орасидан
Ўзингни топсанг-да, бўйласанг.

Кейин-чи? Кейинми? Кейин сен
Шаҳд ила ташласанг қадамлар.
Ўзингга талпинган сайин сен
Йўлингдан қочсалар одамлар.

Кейин-чи? Кейинми? Кейин мен
Кўриб қолсам сени, ниҳоят.
Пешвоз чиқсам қошингга титраб,
Қайтганингдан қувонсам ғоят!..

ЁМФИР ЁҒАР...

Ёмфир ёғар, мен-чи, тинаман!..
Ёмфир ёғар, яшагим келмас.
Ёмфир ёғар, эздан чиқар тан,
Ёмфир ёғар, қайғу ҳам абас.

Ёмфир ёғар, ақл на керак?
Ёмфир ёғар, не ўзи Ватан?
Ёмфир ёғар, ҳапқирмас юрак,
Ёмфир ёғар, сени кутмайман!

Ёмфир ёғар, гуноҳ нимадир?
Ёмфир ёғар, савоб – қандай гул?
Ёмфир ёғар, ёғади ёмфир,
Ёмфир ёғар, қолгани бир пул!..

ЭНДИ...

Сочиндек тўзғиди сабрим ҳам,
Энди кетолмайман олдингдан,
Энди босолмайман олдингга,
Энди битолмайман қасида...
Титроқ юрагимда тўзиқ ғам...

ҲУЗУРИНГГА ЧИҶИБ БОРМАСАМ...

Бағримдаги узун соғинчининг
Этагига осилиб бир кун
Ҳузурингга чиқиб бормасам –
Бекор менинг азобим бутун!
Қувончларим бекордир ахир,
Ўтмай қолган пулдек - қоғоздек
Бекор юрак, бекор Улуғбек!..

ҲАР ЛАҲЗАДА МАНГУ ЯШАРМАН...

Тубанда шовуллар дарахтзор,
Пойларимда ботадир қуёш...
Қутаяпман барибир, такрор,
Тугаяпти тоғдек бу бардош.

Фақат юрак – ҳамиша бола,
Ҳар лаҳзада мангу яшарман!
Мен биламан – ўлмасман асло!
Мен соғинчман, ўлим-чи – Ватан!

ҚАНИ, КИМГА БЕРАЙ ДУНЁНИ?

Бу – ўша ғам, ўйчан ва маъюс,
Оҳанг бўлиб яшагай мангу.
Нечун ҳануз севолмайман мен,
Вафодор-ку ахир бу қайғу!?!...

Юрагимни қийнар юрагим,
Мен шодликдан кечишим керак!
Мен кимнидир севишим керак!
Қайдасан, эй, энг гўзал ўлим?

Қани, кимга берай дунёни,
Ким қувончни олаётир ёд?
Қани, ким у юраги ҳануз
Орзуларга тўлаётган зот?..

ҚУЁШДЕК ЭРИЙМАН...

Яна неларнидир билишим керак,
Яна қайларгадир етмайдир қўлим,
Кутаман – бир куни ёрилар юрак!..
Кутаман – қачондир тугайди йўлим!..

Қуёшдек эрийман ҳар лаҳза сим-сим,
Хаёллар нур каби элчиларимдир.
Кўздан йўқолса-да бўшлиққа сингиб,
Қуш ҳамон тирикдир, учадир ахир...

ҶИСМАТ

Шивирлама менга, эй шамол.

Рауф Парфи

Мен булутман, ҳолу жонимни
Аямасдан қамчилар шамол.
Қувғиндиман, оҳ-фигонимни
Ўзим ейман, келса-да малол...

Қутурмоқда яна зўр шамол,
Қояларга ўзни чоғлайман.
Қутурмоқда яна зўр шамол,
Қутиб, юрагимни доғлайман.

Қутурмоқда яна зўр шамол,
Мен суймайман, уни суймайман!
Қутурмоқда, ахир, кўр шамол,
Кўзларимни мен-чи, юммайман...

1994

ТУШИМГА КИРДИНГМИ...

Тушимга кирдингми сен менинг?!
Йўқса, уйғонмасдим кўзда ёш!
Йўқса, ухлай олардим қайта,
Йўқса, тергай олмас ҳам эдим

Тонгда ухлаб ётган қуёшни.
Йўқса, тополмасдим бардошни
Ўлмак учун хотиржам ва жим.
Йўқса, қурт кемирган дарахтдай
Аррани..
Бор-йўғи аррани кутиб яшардим..

Тушимга кирдингми сен менинг?!..

СЕНГА ТАЛПИНАМАН...

Сенга талпинаман – қўлларимдан тушади
ишим..

Сенга талпинаман – хаёлларим сочилади жим.

Сенга талпинаман – нигоҳимдан чекинар олам,

Сенга талпинаман – чил-чил синар кўксим тўла
ғам..

Сенга талпинаман – борми менинг нажотим,
ахир?!..

Сенга талпинаман – парчалангум ўзим ҳам
охир..

ЙЎЛ ЧОРЛАЙДИ..

Кетиш учун қошингга келдим,
Йиғламагил, қилмагил фарёд.
Сенинг бирла бахтлиман – билгил –
Кетиш эса – орзу ва нажот!

Келдим. Чунки меҳрингга зорман.
Келдим юрагимни ҳовучлаб.
Фақат тонгда қўйиб юбор сан,
Қўйиб юбор, қийнама кучлаб.

Нетай, кўнглим ўзи шунақа:
Ҳам шоҳдурур, ҳамда фуқаро.
Кўзимдаги шиддатга қара,
Қўйиб юбор мени, дилором...
Қўйиб юбор, йўқ бунда ором!

БОРИМДА КЕЛ..

Ёмғир ёғаётган пайтда кел,
Майли, келгил қор ёққан маҳал.
Чўнг қайғуга ботганингда кел,
Тунлар келгил, бермайсан ҳалал.

Фақат келма эрталаб ҳеч бор,
Қуёш чиқса ярақлаб, келма.

Биров шовқин солганда зинҳор,
Ўзинг кулиб – чарақлаб келма...

Келма, келма бўлиб овора,
Мен бўлмайман, ахир бу ора...

ЁМОН ЭКАН...

Ёмон экан – юракни алдаб,
Қурб етмаса туриб кетмоқлик.
Кўчадаги умум байрамга
Кўзни юмиб кириб кетмоқлик.
Ёмон экан, ундан-да ёмон
Ҳам мағлубу ҳам бўлсанг омон...

1988

ВАФО

Қора зулмат, қоп-қора зулмат,
Юр мен билан, мен сенга тўлай.
Қора зулмат, қоп-қора зулмат,
Кир уйимга, кўринмай қолай.

Қора зулмат, қоп-қора зулмат,
Мен сен билан бўлгум, ниҳоят.

Қора зулмат, қоп-қора зулмат,
Сенда экан асли бидоят.

Қора зулмат, қоп-қора зулмат,
Мени севдинг ва вафо қилдинг.
Қор зулмат, қоп-қора зулмат,
Мана энди мени ҳам билдинг...

БАХТ

Хайрият, мен ҳали уйланганим йўқ –
Хаёл қилоламан бир қиз ҳақида.
Хайрият, мен ҳали ҳеч кимман, чунки
Ҳар ким бўлоламан ўйда гоҳида.
Хайрият, мен ҳали ёшман, боламан,
Ажиб келажакдан сўзлай оламан.
Хайрият, ҳаммаси озроқ олдинда,
Орзу қилоламан мен ҳам озгина.

1991

ОЛАМ – ЁЗИЛМАГАН ШЕЪР...

Осмонга қарайман, сўзлар учади,
Шаббода қўйнида куй чалар сўзлар.
Майсалар танини суйиб қучади,
Ўзини йўқотиб довдирар кўзлар.

Ҳаёт – бу тасодиф, умр – бебақо,
Гўзаллик – ягона илоҳий бир ер.
Дўстим, дунё каби сен ҳам бевафо...
Эҳ, бунинг ҳаммаси ёзилмаган шеър!..

1989

МЕН СЕНИ...

Мен сенга юлдузни ваъда қилмайман,
Ой ҳам қучоғингга тушмас узилиб.
Мен ёлғон сўзларни ҳали билмайман,
Олдинга бормайман хунук сузилиб.

Хоҳла, ишон, хоҳла, тинглама сўзим,
Бу менинг кўнглимга сифмайди ҳозир.
Хаёлим банд, ундан бандроқман ўзим,
Мен сени бетиңим севяпман, ахир!

1989

ТАРБИЯ

Куни бўйи уйингда ўлтир,
Куни бўйи қимир этмасдан.
Неъматларни емай уялтир,
Остонани ҳатлаб ўтмасдан.

Соатингга қарамай зор қил,
Кийимларга тегмасдан – музтар.
Деразага боқмоқдан ор қил,
Ҳаяжондан ҳазар ва ҳазар...

Куни бўйи сенга етмаса,
Ҳафта ўлтир, ойу йил ўлтир.
Йиллар билан ишинг битмаса,
Қурбонликка умрингни келтир.

Келтир, ахир бекорга эмас,
Турмоқ учун ўрнингдан оғир.
Авлиёдек вазмин, беғараз
Боқмоқ учун дунёга бир қур...

БИР ЛАҲЗА

Бир лаҳза ҳаммаси жонингга тегар,
Бир лаҳза кўзингдан йиқилар шафқат,
Тубсиз бўшлиқларга учган юлдуздек
Бир лаҳза қалбингдан ситилар мақсад...

Кимсасиз саройда ёнган чироқ – дил!
Бир лаҳза муаллақ тин олар танда.
Бир лаҳза унутиб кўнгилни кўнгил
Бахтли ва ҳур яшар олис маконда!

ЙЎЛСИЗЛИК

Ярим тун. Яна мен уйғониб кетдим,
Яна мен бедорман. Яна мен бемор,
Яна ичкин азоб юрагимга эш,
Яна чорасизлик беради озор...

Кўнглимда ҳеч қандай майл йўқ, дард йўқ,
Фақат бедорману фақат беморман.
Ҳолимни сўргувчи биронта мард йўқ,
Фарқи йўқ ҳеч кимга йўқманми – борман.

Тонг ҳам отаяпти, қуёшсиз бир тонг...
Гуноҳкор баданни чимчилар аёз.
Наҳот урилмайди энди ҳеч қачон,
Наҳот музлаб қолган қадимий бу бонг?!

1990

* * *

Юрак – жарлик, қулаб тушарман,
Панжаларим ўйнар ҳавода.
Боламасман, аммо кутарман
Бола мисол сени афтода.

Вужудимни оғриқ емирар,
Руҳим балки тарк этиб кетган.
Инсонлигим мени кемирар,
Ҳайвонлигим орзуга етган..

Ниҳоят, сен қайдасан, қайда!?
Юрак – ўпқон, ютгани-ютган.
Йўқса, сен-да йўқликми бунда
Мен борлиқ деб азоб-ла кутган?!..

ЙИҒЛАШ МУМКИН...

Осмон булут, осмон тунд,
Қарамоққа юрак бетламас.
Гулларини тўкар шундай кун
Ҳовлимдаги ёп-ёлғиз гилос...
Ғариб чирой. Мен туғилган ой,
Йиғлаш мумкин...

Нурсизликка боқаман маънос,
Сочларимни тўзғитар эпкин.
Оҳ, дилимда яна ўша ҳис,
Яна ўша азоб бетаскин,
Йиғлаш мумкин...

Кўзларимни оламан юмиб,
Унутмоқчи бўлиб барини.
Эҳ, қаёқда?.. Ташлайди кўмиб
Майин титроқ йўғу боримни.
Бу бир куйдир ҳазиндан ҳазин,
Йиғлаш мумкин...

Қабоғимни очаман шошиб,
Бўғзимда-чи, бўғзимда бир тош.
О, барибир кетолмам қочиб,
О, неларга боғлидир бу бош?!
Сўранаман яна кимдандир:
Эр йигитга мумкинми кўз ёш?..
Атроф жим-жит, само ҳам беун,
Йиғлаш мумкин...

1990

ЖУНУН ДАРЁСИДА

Туйғуларга тўлди-ку юрак...
Нечун уйдан чиқиб кетмайман?
Кимни кутаяпман жонсарак?
Нечун кўкрагимни йиртмайман?
Нечун камалакка боқмайман?
Жунун дарёсида оқмайман?..

ИНКОРДА ҲАМ СЕН

Мумкин экан сени унутмоқ,
Мумкин экан ўзни овутмоқ.

Энди ёлғиз қолмасам бўлди,
У жойларга бормасам бўлди.

Шунда исминг бўла бошлар ёт,
Унут бўлар қайғу ҳам фарёд...

Сени инкор қиляпману мен,
Оҳ, бу не ҳол: инкорда ҳам сен?!..

1989

ЙИҒЛАГИМ КЕЛАДИ

Йиғлагим келади, йиғлагим,
Тўхтамай йиғласам майлига.
Юрагим, бечора юрагим,
Бу гал ҳам ўзини тийди-я.

Хотирам оғрийди, хотирам,
Хаёт ҳам, хаёл ҳам бир сароб.
Йилларим ўтадир хотиржам,
Мен уни санайман, оҳ, азоб!

Эҳ, қандай гап уқмас боламан,
Излайман дунёдан бир мантиқ.
Топганим: туғилдим – ўламан,
Бошқа гап, дўстгинам, кўп ортиқ.

Ҳаммаси пуч нарса, фақат жим,
Йиғлагим, йиғлагим келади.
Юрагим оғрийди, юрагим,
Шифосин, айтинг, ким билади?..

1988

ОЙЛИ КЕЧА...

Ойли кеча, чиройли кеча,
Оҳ, руҳимга ёқасан мунча!

Туришингда бир улуғлик бор,
Руҳимга кир, зўр интиқлик бор.

Сукунат – бу қандай синоат?..
Балки сендан менга иноят.

Йўқ, йўқ, буни мен ололмайман,
Мен инсонман, Сен бўлолмайман.

Бир зум сенга айлансам бўлди,
Мисраларга жойлансам бўлди.

Ойли кеча, чиройли кеча,
Руҳимда юр умрим битгунча.

1990

ШОИРЛИК

Мен гуллар ҳақида сўз айтганим йўқ,
Чиройли ташбеҳлар ҳали бегона.
Ва лекин шоирлик кўксимдаги ўқ –
Суғурсам, ҳозироқ ўламан, қонаб!..

Тегманг, тураверсин тўшимда балқиб,
У менга, мен унга тўйиб қолайин.
Ўлим олдидаги одамдай қалқиб,
Энг зарур сўзларни айтиб олайин.

Кимсасиз саҳрода адашган одам
Сув, дея жон тишлаб қазгандай ерни.
Юрагим ҳовучда, бўғзимда нолам,
Энг сўнгги умидлар ўпади шеърни!

1989

БАҲОРИЙ ШАББОДА

Баҳорий шаббода, майин шаббода
Очиқ деразамдан елар-да келар.
Ҳарир пардаларни тебратар ё-да
Юзимга урилар, қитиқлар, силар...

Мен эса... Мен аста тураман-у жим,
Ёпаман!..

Сўнг дарҳол кетаман бундан.
Чунки севиб қолган хаста юрагим
Кўтаролмас, дея қўрқаман жуда...

1990

РУҲИМГА

Муродинг қай манзил, қайга шошасан,
Дарёлар кечасан, тоғлар ошасан?
У недир? У кимдир? Йўлида ахир,
Дунёдан тонасан, нурдек тошасан!

Сени мен тарбия қилдим, ўстирдим,
Нигоҳсиз кўзлардан қўридим. Турдим!
Сен-чи, талпинасан фақат қайгадир,
Дардларим қоядир – ўзимни урдим!..

Кетар пайт менга айт, қаёндир юртинг?
Севинчдан, қайғудан бир хилда ўтдинг,
Сен агар сен бўлсанг, унда кимман мен?
Нечун қуёш мисол қалбимга ботдинг?!..

1994

БЎЛАЖАК ҲУКМДОРНИНГ АЙТГАНИ..

Босиб олгим келди ўзимни –
Қўлимдан ишимни ташладим.
Ойнага тушмасин деб кўзимни –
Ўзимни кўчага бошладим.

Саросима тушган кўнглимдан
Таниш-билиш воқиф бўлмасин.
Мен қўрқаман ахир ўлимдан,
Буни бегона ҳеч билмасин.

Билишмасин, билмасин таққир –
Мен ўзимни билайин аввал.
Арзимоғим керакдир, ахир,
Билинмоққа юз бор лоақал...

1991

БИР ОЙДИН ТИЛАК

Оппоқ тушлар кўриб уйғонсанг!..
Уйғонсангу кўзингга тўлса
Хона бағридаги ойдинлик...
Аста туриб, ташқари юрсанг,
Лекин тўхтаб қолсанг
Ер узра тўшалган пар-қорни кўриб:
шошиб кетсанг,
жўшиб кетсанг,
чошиб кетсанг
Оппоқ тилагингни атрофга сочиб,
Оқ дунёнинг оппоқ қўйнида...

1990

ТАДРИЖ

Қуёш чиқар,
    Уйғонар олам!
Қад ростлайди
    Тоғлар ҳам аста
Жилва урар руҳимда кўркам
    Аллақандай севинч шу пасда.

Қуёш чиқар,
    Уйғонар олам!
Қад ростлайди
    Тоғлар ҳам аста.
Фақат энди аллақандай ғам
    Юрагимда қилар тантана.

Қуёш чиқар,
    Уйғонар олам!
Қад ростлайди
    Тоғлар ҳам аста.
Нима ўзи шодлик ва алам!
    Чувиллашиб қолганлар пастда!?

Қуёш чиқмас, ботмас ҳам энди...

1992

ТОПИШМОҚ

Эрта тонгда бошланган ёмғир
Ювиб кетди чангни-ғуборни.
Сўнг шаббода ўйноқлаб ғир-ғир
Айтиб ўтди исмини ёрнинг.
Ким экан у?

Сўнгра офтоб келди-ку ғолиб,
Нурга тўлди тип - тиниқ олам.
Бинафшанинг атрини олиб
Қадам қўйди кимдир ушбу дам.
Ким экан у?..

(Баҳор)

ИЗТИРОБЛИ ИЗЛАНИШ...

Уйқу йўқ,
                    уйқу йўқ,
                                    уйқу йўқ,
Ором йўқ,
                    роҳат йўқ,
                                    ҳузур йўқ,
Таскин йўқ, шеърий бир туйғу йўқ,
Ҳеч қандай хабар йўқ, зуҳур йўқ,
Юрак, биз истаган ул кундан!..

Азоб бор,
азоб бор,
азоб бор!..
Асаблар қақшайди беимкон.
Нафрат бор, адосиз ғазаб бор,
Ботинда гулдиарар зўр исён!..
Ялт этар –
қизил қон,
рангсиз жон,
Тупроққа бош қўяр бир инсон...

Оҳ, юрак, юракжон, юрагим,
Бу ҳаммас биз кутган ўшал кун!..

1990

УЯЛДИ БИЗ КАБИ..

Қўлларинг қўлимга тегди – уялди,
Кўзларинг кипригин эгди – уялди.
Қуёш-да уфққа оғди – уялди..
Уялди,
уялди,
уялди...

Қора тун уялиб меҳрин топширди,
Тонг ҳатто уялди, сабрин оширди.

Уялган лабингни лабим яширди...
Уялди,
        уялди,
                уялди...
Уялди биз каби дунё ҳам ширин...

1990

ТУШ ВА ЎНГ БЕЛАНЧАГИДА

Оғир хаста бўлиб йиқилган кунинг
Чироқ ўчиб қолса, ёнмаса қайтиб.
Дўстларинг келмаса, соғ бормисан деб,
Аламдан титрасанг, чиқмаса унинг...

Уйингда ўзингдан ўзга бўлмаса,
Туриб юролмасанг, қўзғалолмасанг.
Тахир кечмишингдан кўнглинг тўлмаса,
Истасанг, истасанг, лек ўлолмасанг...

Бағрингга аримас бир дард ўтириб,
Аста нон ботириб умрингни еса.
Совуқ бармоқларин чаккангга тираб:
“Узоқ яшаб қўйдинг, ярамас!” деса.

Сен эса бор-йўғи йигирма учга
Тўлиб-тўлолмаган бўлсанг аслида.

Учиб кетолмасанг айланиб қушга,
Нажот тополмасанг яқин-олидан!..

Шунда сен ногоҳон уйғониб кетсанг,
Ва сезсанг бошингда ҳаёт қўлини.
Чақирсанг, овозинг худога етса,
Устингдан ҳайқириб отсанг ўлимни!..

Сўнг шошиб орзулар қошига борсанг,
Таниш бўйни туйиб йиғлаб юборсанг
Сен бахтлимисан?!..

1990

ҲАЗАЛ МАШҚИ

Фурсат-да ўтаётир, ёшим-да кетаётир,
Қувончда дил, дам эса қайғу-да нетаётир?..

Ҳаёт-ку безаволмас, лекин ҳануз камолмас,
Нечукки шошмагай қалб, умрим-а битаётир...

Оҳ, орзулар тушимми, сароб – хумо қушимми,
Мен нечун ета олмам, айт ким у етаётир?

Отай десам, тошим йўқ, йиғлай десам, ёшим йўқ,
Армонга мўлтираб жим дилим-а ситаётир.

Ҳай, майли, дунё дейман, ёш жоннинг
гaмин ейман,
Ҳолига кула-йиғла Улуғбек ўтаётир...

1991

ҚОНИҚМАСЛИК ҲИССИ

Наҳотки, барчаси рўёдир?
Кўрганим-билганим ўнг эмас.
Бу қандай англaнмас дунёдир –
Азоблар чақага арзимас!?
Наҳотки, барчаси рўёдир...

Мен нечун хотиржам юрибман,
Қилмоққа ё бирор юмуш йўқ?
Урмнинг ярмида турибман.
Ҳолбуки, арзирли турмуш йўқ.
Мен нечун хотиржам юрибман?!

Кимдандир нимадир кутаман,
Боқаман кўзларга жавдираб.
Жавдираб кўзлар ҳам мен томон
Туришар мужгонин, оҳ, тираб,
Менданми нимадир кутадиr?..

1988

АБАДИЯТ ҚОШИДА БИР ҰЙ

Дунё йиғлаяпти юм-юм ёш тўкиб,
На жонлидан, на жонсиздан уялмай.
Мен эса ўзимни турибман сўкиб,
Тўлиб кетган ашкимни қуёлмай.

Дунё йиғлаяпти, мен эса жимман,
Ундан ҳам бардошли эдингми, юрак?
Аслида сен ўзи – мен ўзи кимман?
Бировга керакмиз, балки нокерак.

Дунё йиғлади-я, уялмай-нетмай,
Тан олди ўзининг ҳеч кимлигини.
Мен эса турибман тагига етмай,
Қайсар юрагимнинг бу жимлигини...

1991

ОЗОД РУҲ МАВЗУИДА ДАРС

Бу даҳру дунёни илғама, бола,
“У нима?” – деб дилинг булғама, бола.

“Олло ким?” – деб мендан зинҳор сўрама,
Қалбингни қалбимга чулғама, бола.

Ҳеч кимдан ҳеч нарса кутма, қарама,
Ўзга зот измида улғайма, бола!

“Улуғ”, деб менга-да суюниб юрма,
Мен сендан кўп аввал ўлғайман, бола.

“Кимсиз ўзи, ахир?” – дема, куюнма,
Мен фақат шуларни билгайман, бола!..

КУНИ БЎЙИ...

Куни бўйи оташда ётдим,
Куни бўйи қақшадим – ботдим.
Куни бўйи талпиниб сенга,
Етолмадим – муз каби қотдим...

Куни бўйи қувонч изладим,
Юрагимга олиб киргали.
Ҳар илинжинг бошин силадим,
Ҳижронларни уялтиргали.

Бироқ, афсус, ишонтиролмаي
Куним ўтди, мен яна ёлғиз...
Рўбарўмда илҳақдир менга
Қоп-қора тун – ҳайҳотдек оғиз...

ҚАЛБНИНГ МАНГУ ЗИДДИЯТИ

Ҳувиллайди юрагим сенсиз...
Ўртанаман бироқ сен билан...
Нечун йўқсан? – Тополмадим ман...
Нечун борсан? – Қийнайсан ҳануз...

ЗЕРИКИШ

Умрим менинг нақадар узоқ...
Ваҳм босар эсга тушганда.
Мен ҳаётни ёқлайман, бироқ
Зерикдим-ку вақту маконда

Ҳаяжонни севардим ахир...
Кўпдан бери маййитдир юрак.
Идрок этгим келарди бир-бир
Қувончу ғам кўксин ёрарак!

Орзуларим – дард эди у кун,
Тушларимда қўярдим малҳам.
Йигирма беш ёшимдир бугун
Ўнгим бўшлиқ, рўёларим ҳам...

Хотин – эрмак, бола – овунчоқ,
Мен ўзим-чи, ўзимга кимман?..

Наҳот яна шунча йил - узоқ
Мана шундай соқовман, жимман?..

Барибир кўп яшадим – тахир...
Тишларим қолмади босмоққа.
Тонгни кутолмайман барибир –
Нимадир тикилиб томоққа...

Умрим менинг нақадар узоқ
Ваҳм босар эсга тушганда...

1994

БЎШЛИҚ ЮКИ

Нигоҳимга ботди сенсиз уй,
Бирдан қиса бошлади кўкрак.
Нега чалинмайди ҳазин куй,
Нега йиғламайди оғриган юрак?!

Дил ғамгамас, ғашга тўлди-ку!..
Эсар кузги сарин шаббода.
Қийналаман, ёзгим келди-ку,
Аммо ҳислар совуқсиз нега?

Чорасизман, таскин ҳам йўқ бир,
Туйғулардек ўйлар ҳам совуқ.

Йиғламоқчи бўлганда охир
Кўзларим ҳам уйдек қуп-қуруқ...

Жон-жонимга ботди-ку бўшлиқ...

ЧЕГАРАСИЗЛИК

Оқ қушлар булутларми?..
Ё булутлар оқ қушми?..
Менми қошинга борган?..
Ё келган сенми, йўқса,
Буларнинг бари тушми?..

ТАНҲОЛИК

Севинчим ичимга сизмайди,
Ташқарини эса хуш кўрмас.
Ноилож қамайман мен уни
Нақ бўғзимда ясаб бир қафас.

Яъни чидолмасдан мавжига
Сўйлаб юбораман баралла.
Лек эшитмам ўзим ҳам чунки
Лабларим йўқ, оғзим тикилган...

САРАЛАШ

Ҳеч ким йўқ, ҳеч ким!
Пойига тиз чўкиб,
Бир сўз айтай десам,
Ҳеч ким йўқ, ҳеч ким!

Ҳамма бор, ҳамма,
Йўқ зотнинг ўзи йўқ.
Ҳамма бор, аммо
Ўша айтар сўзим йўқ.

1989

ҚЎЛИМДАН КЕЛСАЙДИ...

Мардикорга кетди шерикнинг бари,
Ошқозоним оғриб қолдим хонада.
Газета устида пичоқ, ўрис нон...
Совун кутиб ётар кирлар панада.

Тўрт девор қисади меъдамдек гўё,
Китобга қарасам кўнглим айнийди.
Шаҳарда саргардон юргандан кўра
Қишлоғимда кетмон чопсам майлиди.

Мени тушунмайди у ёқда отам:
(Яна мен ёлғизман, яна мен – дайди!)

“Бу юртнинг энг сара ўғли сен эсанг,
Нечун мамлакатни олмайсан?!»– дейди.

Қўлимдан келсайди, ҳолин сўрардим
Тиллари кесилган орзуларимни.
Лабларим буришмай кула олардим,
Мулзам қилар эдим қайғуларимни.

Қўлимдан келсайди бус-бутун ҳолда
Дунёни олардим. Олардим тамом!
Ва яна уддалай билсам мабодо
Баридан воз кечиб юрардим мудом
Руҳимнинг адоқсиз кўчаларида...

1990

ФАҚАТ УМРИМ...

Мен шаробни ичиб қўйдим,
ичиб қўйдим – тамом бўлди.
Қайғуни ҳам чекиб қўйдим,
чекиб қўйдим – тамом бўлди.

Мен баҳорни севган эдим,
югургандим - етиб олдим.
Сиру асрор тамом бўлди,
тамом бўлди – кетиб қолдим.

Тамом қилдим мен барчасин,
фақат тамом бўлмас умрим.
Фақат умрим бўлмас тамом
мени тамом қилмоқ учун.
1990

МУҚАДДАС СЕВГИ

Сенга қараш учун азизам,
Аввал кўкка тикиламан жим.
Нигоҳларим чўмилсин, ахир,
Сенга қараш учун, азизам!

Қарамоқ-чун сўнгра дунёга
Яна кўкка боқаман майиб.
Кўзимдаги аксингни, токи.
Юксакларда қолдирайин деб.

1990

КЎНГИЛ ЭСА...

Илгари мени суяб туришарди,
Қўлларимдан, оёқларимдан.
Елкаларим эркин эмасди,
Ушлаб турар эди уни ҳам кимдир.

Йиллар ўтди, ўтди тўхтовсиз...
Излаб чиқдим мен ўз йўлимни.
Йиллар ўтди, ўтди тўхтовсиз...
Мен илк бора тортдим қўлимни.

Тортиб олдим оёқларим ҳам,
Елкаларим тортдим таянчдан.
Мен ўзимга суяндим, бирдан
Мен йиғладим сўнгсиз қувончдан!..

Лекин кўнгил... кўнгил тўлмади,
Тўлмади-ю, мен ҳам не қилай?
Ахир менда ўзимдан бошқа
Таянчим қолмади, қолмади!..

Кўнгил эса, кўнгил тўлмади...

КЎНИКИШ

Дунё – бу асранди бўридир, жоним,
Бир кун баданингга тишин ботирар.
Шунда ҳам ишонмай боқасан, ғаним
Зум ўтмай бағрингга ўрмалар-кирар.

Ишонмай турасан яна сен-содда,
Яна сен жовдираб умид қиласан.

Бағрингга туташган муз каби ўтда
Куясан, ўзингни зўрлаб куласан...

Кесиб олади у лабингни шу зум,
Йиғлаб юбормасин дея туйқусдан.
Дунёнинг ўзидек бошланар зуғум,
Бошланар қаҳқаҳа олис-олисдан.

Ниҳоят англайсан: дунё ким, сен ким?..
Алданган қиз каби сезасан ўзни.
Йўқотилган номус бўларми таскин?..
Яширмай қўясан нигоҳсиз кўзни...

Ҳеч кимга сиғинмай яшай бошлайсан,
Дунёнинг ўзига ўхшай бошлайсан...

ЎЗИМ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

(Биринчи кун)

Тириклик нафасин сезиб юрганда
Бировга сир айтгим келади бир зум.
Дунёга ўхшатиб ўйлар сурганда
Дунёга ўхшаблар кетаман ўзим.

Шунда мен баридан кўзимни юмиб,
Сенинг ҳузурингга кетгим келади.

Сен томон улоққан йўлларим кўмиб,
Ҳақиқат бағримни ёмон тилади...

Сени соғинаман, сендан қўрқаман,
Сенга талпинару чўчийди юрак. .
Исмингни такрорлаб туриб ўйлайман:
Бўшлиқнинг бағрига бош қўйсам керак...

Ҳуснинг ҳаёлимдек шаънли, қудратли,
Исминг ёмғир ювган оламдир, олам.
Билмайман: нимадир менинг қисматим?!
Билмайман: кимгадир жавобсиз нолам?..

Арзимас дунёни арзителиб баъзан
Юракка беҳуда аламлар солгум.
Қачон мен баридан кечаман ростдан,
Қачон мен сенинг-ла ёп-ёлғиз қолгум?!..

Мантиғи бемантиқ ушбу дунёда
Топиб олгим келар ўзга бир мантиқ –
Чидаса бўларли ўлгунга қадар,
Йиғласа арзирли бош қўйиб тантиқ.

Нигоҳим олдида тўхтама, само!
Руҳим ҳурлигига бермагил ҳалал.
Мен сени ўпишдан тонаман ҳатто,
Пойимга тиз чўккан эй соҳибжамол!..

Бир ўша даргоҳга интиламан жим,
Фақат гоҳи-гоҳи йиғлагим келар:
Мен шубҳа қиламан баъзан,
ё жоним! –
Ҳақиқат ожиздир – бағримни тилар...

Менинг гуноҳларим – менинг шубҳамдир,
Шубҳаларим эса – менман, мен – Инсон!
Гоҳида кўнглимга ботади оғир
Оламнинг гултожи – шу олий Инсон!..

(Иккинчи кун)

Яна ўша дарддан бошланди куним,
Бошлангани каби зулматдан дунё.
Яна мен кимнидир соғинаман жим,
Соғингани каби ўнгимни рўём!

Турмушни – ташвишни эски латтадай
Туғиб сандиқчага ташлагим келар.
Тасодиф қопқонга илинган итдай
Бағримни етти ёт аламлар тилар...

Сенга талпинаман, бироқ қўрқаман,
Сендан қочмоқликка етмайдир кучим.
Мўъжиза кутаман тақдирдан, зотан
Инонмам!

Инонмам!

Инонмам ўзим!..

ОППОҚ ТОНГДА...

Оппоқ тонгда турсам, бир гул истасам,
Унда на кўз, на қўл излари бўлса.
Лабимни лабига қўйиб сизласам,
Ва сўнгсиз қувончга тиқилсам – ўлсам...

Шу онлик атиргул бўйларин олиб
Тонг ели бағримга аста бош қўйса.
Кўксини кўксимга бериб – юксалиб,
Ўлимни ҳаётдек қучоқлаб суйса...

БИЗ БИЛАМИЗ...

Сен биласан – менинг наздимда
Урф-одатлар жуда ҳам ожиз.
Мен биламан – сенинг наздингда
Ожиздирмиз асли иккимиз.

Қайғулардан яралган бахтни
Сен биласан – қутқаролмайсан!
Мен биламан бу муҳаббатни,
Мен ҳеч қачон ундан тонмайман!

Тақдир ожиз, ҳаммадан кўпроқ,
Кўзёшларинг сенинг қуримас.

Мен-чи – кимман, мен кимман, э воҳ?
Мен томчингнинг фақат бириман!

Билиб туриб ожизлигингни –
Қудратингнинг тенгсиз қулиман!

1990

ЯНА ЎША ФАСЛ...

Яна ўша фасл, яна ўша пайт,
Яна ўша ўйлар бошимда ғужғон.
Яна ўша азоб, яна ўша қайд,
Яна ич-ичимда ўша ғалаён.

Нечун бундай такрор, бир турли синов?
Нечун зерикмайди бу ҳолдан фурсат?
Нечун хаёлимда кезинар биров,
Нечун бир келмас у ё кетмас абад?
Нечун!..

Нечун бу саволнинг адоғи йўқдай?
Нечун сўроқ бору – йўқдир жавоби?
Нечун қора турмуш кўринар оқдай?
Нечун бирдек ширин умр азоби?..

Яна ўша фасл, яна ўша пайт,
Яна ўша ўйлар бошимда ғужғон.

Яна ўша азоб, яна ўша қайд,
Яна ич-ичимда ўша ғалаён...

1990

КУЗГИ ШАББОДА

О, кузги шаббода, кузги шаббода!
Қайлардан тентираб елиб келдинг сен?
О, энди ғуборсиз кунларим қайда?
Бир дунё ташвишни олиб келдинг сен.

Ўнг-сўлга қарамай борардим мағрур,
Гўё умр менга абадий тортиқ.
Сенинг маъюс чехранг кўрганда бир қур,
Билдимки, ҳеч кимдан эмасман ортиқ...

О, кузги шаббода, кузги шаббода,
Қайлардан тентираб елиб келдинг сен?..
О, энди ғуборсиз кунларим қайда,
Аримас бир ғамни олиб келдинг сен!..

1989

БИЛМАДИМ, МЕН НЕЧУН...

У пайт бола эдим, қўрқардим, рости,
Кечалар ҳовлига чиқмоққа танҳо.
Зотан, хаёлимни қилганди банди:
Шайтонлар, арвоҳлар, қор одам ҳатто.

Бугун болалигим қолган кўп ортда,
Қўрқув эса ҳамон этмоқда таъқиб.
Билмадим, мен нечун улғайган пайтда
Оддий одамлардан яшайман қўрқиб...

1989

ЎЙЛАРИМНИ ЎЙЛАЙМАН

Гарчи шодлик ҳеч қачон
бу дунёни олганмас,
Гарчи менинг афтода
кўнглим ҳеч ҳам тўлганмас,
Гарчи ўлим ўлмайди,
гарчи ўлим ўлганмас,
Мен барибир дунёнинг
кемтигидан бўйлайман -
Энг покиза, мунаввар
ўйларимни ўйлайман.

Курашларда енгилдим,
йиғладим, қонлар ютдим,

Олло-олло, деганча,
мен бир ёруғ кун кутдим,
Ёруғ кундан хабар йўқ,
ўзим ҳам ўтдим-кетдим,
Лекин ҳамон дунёнинг
кемтигидан бўйлайман,
Овунчоғим-таскиним –
ўйларимни ўйлайман.

Ҳей, дўст, мени камситма,
“Ғолибман!”, деб жар солма,
Мағлубману, бироқ мени
енгани йўқ ҳеч кимса,
Сен кетавер, сен ўтавер,
эл-юртдан ортда қолма.
Мен-чи, қолиб дунёнинг
кемтигидан бўйлайман.
Шоир бўлиб жавобсиз
ўйларимни ўйлайман...

1990

БЎЗ ЙИГИТНИНГ ДЕГАНЛАРИ...

Кунда тунда тўлин ойга боқаман мен,
Хаёлларнинг дарёсида оқаман мен.
Бу маконда, оҳ, кимларга ёқаман мен? –
Билмайман мен.

Шаҳар қизин суйиб қолдим – куйиб қолдим,
Куйиб-куйиб бу ҳаётни туйиб қолдим.
Оқибатда қовоғимни уйиб олдим –
Суймайман мен.

Қишлоқданман, тушунгунча бўлдим сарсон,
Ён қолмади, беравериб ҳар кимга ён.
Улар менга, уларга мен бўлдим ҳайрон –
Ўйлайман мен.

Шукр, дейман, бугун қанча ровдан ўтдим,
Кўнглим ҳам тўқ, ки дунёдан – англаб етдим.
«Ман-ман» деган не зотлардан ўтдим-кетдим –
Тинмайман мен...

1989

ЭНДИ БИЛМАСМАН...

Сенинг йўлларингга тўсиқлар қўйдим,
Сен етиб келдинг.
Сендан-да сулувроқ қизларни суйдим,
Сен ўтиб келдинг.

Хаёлан номингга чапладим қора,
Аммо юқмади
Дедим: «Ўлдиради бу қизча, қара!»
Юрак уқмади.

Хаёлий ҳуснингни кўрмайин, дея
    Ҳушимдан кетдим,
Айт, ахир, нечун мен васлингга яна
    Тушимда етдим?..

Сен кимсан, мен учун қандайин кучсан?
    Ўзинг айт, ахир!
Сен менинг жонимга ташнасан – ўчсан,
    Нечун, барибир?

Мен сени биламан – бағримни бир кун
    Сувга ташлайсан,
Мен сени билмайман – ҳаётни нечун
    Шундан бошлайсан?

Осмоним ҳилоли, ай эрка қизча,
    Шошма тушмоққа,
Кел, дея оҳ уриб турган ҳар кимса
    Пойин қучмоққа.

Энг азиз кўкимга чиқардим сени,
    Мен-да хурсандман,
Ниҳоят, қайларга бошлайсан мени? –
    Энди билмасман...

1992

ҚАЙДАСАН?..

Парча-парча бұлдим, қайдасан?
Юрагимда жарлик, қайдасан?
Қулаб тушмоқдаман, қайдасан?
Ёлғизлигим – зўрлик, қайдасан?
Парча-парча бұлдим, қайдасан?

Сени кутиб умрим ўтодир,
Қуёш эмас, илинж ботодир,
Юрагимда бўшлиқ – юҳодир,
Мени пойлар, мени ютодир,
Сени кутиб умрим ўтодир...

Қайғуларим ортиқ дармонмас,
Мажнун бўлиш энди армонмас,
Йўлларингда ёндим – ёлғонмас,
Танда жоним энди омонмас,
Азоблар бас, манзиллар абас!..

Сени дедим – ўтдим – бормидинг?..

1996

ТУШ ВА ЁНГ

Тушимда бир ўзим юрган эмишман,
Дўстимнинг олдига борибман – йўқмиш.
Қаёққа қарамай – бегона макон,
Йўлимга самодин сариқ гул ёғмиш...
Худди мен уйғониб дуч келган дунё,
Худди ўнгим менинг бу туш, бу рўё...

Сенга талпинару етолмасмишман,
Гоҳи борлигинга қилибман шубҳа.
Ё кечиб баридан кетолмасмишман,
Юрагим боғлимиш, муҳаббат – халқа.
Худди мен уйғониб дуч келган дунё,
Худди ўнгим менинг бу туш, бу рўё.

Бесамар кезибман, бенаф тўзибман,
Қайта бошламоққа қудрат йўқ эмиш.
Қудрат не, кўнгилда истак йўқ эмиш,
Ёп-ёлғиз эмишман мисоли Ватан.
Худди мен уйғониб дуч келган дунё,
Худди ўнгим менинг бу туш, бу рўё.

1991

ШЕЪРИЯТ

Моддий неъматларнинг қошига чопдим,
Тонмайман – йиқилиб оёғин ўпдим.
Яшадим – ҳаётим ёлғонди, ёлғон,
Руҳдан кечган эдим кечган бир замон!
Дунёнинг тубига етгандим гўё,
Мен сендан аразлаб кетгандим гўё!

Кўнглимнинг тўрига руҳсизлик тушиб,
Мени ўз тубимдан қилганда айру
Мен ифлос дунёнинг шиллигин қучиб,
Яна-да ифлосроқ ботгандим, ёҳу!..
Нетай, йироқ эдим сендан ўшанда,
Нетай, бир суянчиқ йўқ эди манда!

Ниҳоят, энг сўнги руҳим чечаги
Баҳор гулларидан сўранди мадад.
Ниҳоят, дардим ҳам эмас кечаги,
Ичимда нимадир ростлай бошлар қад!
Ниҳоят, орзуга етганим йўқ, йўқ,
Мен сендан шеърият кетганим йўқ, йўқ!

1991

ОЙГА ҚАРАБ...

Ойга қараб тўймадим,
Яна сени ўйладим.
Бу чиройни, лек сенсиз
Суёлмадим, суймадим.

Кетмоқ истаган эдим,
Ажиб бир насим елди.
Ғариб чиройга боқиб,
Бирам йиғлагим келди.

Дунё, дунё, оқ дунё,
Ойдек ёлғиз, тоқ дунё.
Юз ўгириб кимдандир,
Кимгадир муштоқ дунё!

Ойга қараб тўймайман,
Энди кимни ўйлайман...
Мажруҳ кўнглимни ўзга
Дунёларга қиймайман.

1989

МЕҲРИНГГА ЗОР...

Мени алда, алдай қол, жоним!..
Сенга юпанч, таянчман, дегин.
Юрагингга эгилган бошим
Онам каби силаб қўй секин,
Мени алда, алдай қол, жоним!

Аслида мен ўша-ўшаман,
Ўша-ўша бақувват, ўктам.
Фақат билмам – нечун ташнаман
Сенинг зариф меҳрингга бу дам?..
Аслида мен ўша-ўшаман.

Дунёсини билдим дунёнинг –
Дунёлари бўлмади таскин.
Айтганини қилдим Оллонинг,
Кўнгилларим тўлмади нечун?!..
Дунёсини билдим дунёнинг.

Билсам: тугал дунё ҳам ўзим,
Юрагида Олло ҳам ўзим!
Энди, жоним, қўрқмай яшайман,
Ҳаёту ҳам ўлимга шайман.
Билсам: тугал дунё мен ўзим!..

Бунча тошқин бу қалб, бу вужуд,
Илоҳий бир қудрат сезаман...

Имконларим билмасу ҳудуд,
Меҳрингга зор дунё кезаман...
Бунча тошқин бу қалб, бу вужуд...

ЙЎҚЛИГИНГ ҚИЛИЧДИР...

Соғинчдан юрагим кўзимга келди,
Айланиб жоним ҳам оғзимга келди.

Сен қайда юросан, маконинг қайда?
Йўқлигинг қиличдир, борлигим – кунда,
Борлигим унда...

ЎЗИМ ЁМОН

Мана, мен ҳам ичаяпман тўйиб-тўйиб,
Нечун сиздан кечаяпман суйиб-суйиб.

Юрагимни этолмайман шундоқ баён,
Одамлардек кетолмайман – феълим ёмон.

Ҳолим ёмон, дардим ёмон, борим ёмон,
Гоҳо шундай қиладурғон зорим ёмон.

Ўқиб мени, кўриб мени, деманг “эсиз»,
Одамлардан сўриб мени билмайсиз сиз.

Мана яна ичаяпман тўйиб-тўйиб,
Нечун? Балки ўчаяпман куйиб-куйиб.

Ҳолим ёмон, дардим ёмон, борим ёмон,
Гоҳо шундай қиладурфон зорим ёмон.

Аmmo, нетай, осолмайман Сизга қулоқ,
Оссам ҳамки, ўз йўлимдан кетмам йироқ.

Нола қилсам, мискин дея, ўйламанг ҳеч,
Юрагимга шафқат ила бўйламанг ҳеч.

Кўнглим чопса, ғамда юриб куламан мен,
Лозим топсам, кулиб туриб ўламан мен.

Сизга айтган нашта-нашта сўзим ёмон,
Кечиргайсиз, ўзим қайсар, ўзим ёмон.

1989

ТОЗАРИШ ИСТАГИ

Ёп-ёруғ кўчаларда тонггача қолгум келур,
Оймомо, нурларингда чўмилиб олгим келур.

Атрофимга термилиб завқ оламан чиройдан,
Узолмасдан кўзимни ўтинаман сен – ойдан:

“Бошқалар ҳам, оймомо, сенга мендек қарарми?
Чиқмай қолган тунларинг эсламоққа ярарми?”

Хабар бергил, ул ойчи, ул ой нима қилмоқда?
Балки менинг кўнглимни юзларингдан билмоқда.

Оймоможон, оймомо, ул ҳам сени суярми,
Қоп-қоронғу тунларда йўқлигингдан куярми?..

Мен эса фурсат топиб қошингга чопай дерман,
Тонггача эринмасдан сочингни ўпай дерман.

Чунки менга кўзларинг тушунгандай боқадир,
Ёзилмаган шеъримга оҳанг бўлиб оқадир.

Оппоқ нурларинг эмиб покланиб олсам, дейман,
Сим-сим оққан ёғдуга айланиб қолсам, дейман!

Ҳеч бўлмаса, ойдинда ҳар замон бир тозарсам,
Сўнгра ушбу кўнглимни оқ қоғозга ёзолсам...”

1990

КЎЗГУДАН ХАЛОС ҚИЛ

Кўзингни кўзимга тикма, қарама, .
Сен менинг ишқимни ундан сўрама.

Кўзларим кўнглимнинг худди ўзидир
Ва лекин кўнглимнинг ўзимас, ахир.

Кўзларим кўнглимнинг кўзгуси, холос.
Сен бизни кўзгудан қил жоним, холос...

1990

ҚИСМАТ

Бир бошимда минг битта қисмат

1997

МЕН ЕТМАГАН ЮЛДУЗ

шабодалар эсади салқин
менинг эса ёшгина жоним
гул атрини қўмсайди бетин

хазонрезги
мезондай учмоқда япроқлар

бағримда-чи
кутар тутқундай
яшалмаган минг-минг титроқлар

ниҳоят
қор учқунлар
биноқ
ботинимда чақнайди ҳануз
мен етмаган афсона – юлдуз

1998

ЭҲТИЁЖ

олисларда бўлса ҳам
ҳеч қачон етмасам-да
майли
фақат
олдинда
бир чироқ ёнса дейман

2000

ТАНГРИҒА ЭЛТУВЧИ ИСЁН

хаёл сурсам сен ҳақда бетин
ҳаяжоним тишлаб ва титраб
изн бермас фақат ҳаётим

140

дунё бошқа дунёдир энди
лекин кўнгил...кўнгил ўшадир
севмоқ истар дунёдан кечиб

сени дея уйғонсам ҳар тонг
сени дея юмилса кўзим
эй тангрига элтувчи исён

1999

ЯПРОҚЛАР ҚЎШИФИ

куз
дарахтларга боқарканман
соғинч тўла борар кўксимга менинг

куз
унинг олтин чехрасида
тангри даҳосини ўқийман бетин

ўлим даҳшат эмас
япроқларнинг сўнги қўшифин
она алласидек тинглай олсанг сен

1998

ҚАНИ ЭНДИ

ёмғир
дарахтларни ювиб тушар
новдалар ялтиллер тозалигидан
қани энди дейман
қани энди шундай ёмғир бўлса-ю
қурум босган ҳаётимни
юрак бағримни
бутун борлиғимни ювиб ёғса

қани энди
қани энди кўзларим порласа
ёмғир ювган тиниқ япроқдек

2000

ОППОҚ ТОНГЛАР БАҒРИГА

қаро тупроқ қаърига
киргунча ҳам танзимиз
оппоқ тонглар бағрига
томайлик қатра-қатра
баҳорий умид билан

2000

СЕНИ СЕВИБ ҚОЛСАЙДИМ, ҚАНИ...

Бу дунёнинг тош йўлларида
Оёқларим шилиниб кетди...
Сени севиб қолсайдим, қани...

Маъволари бузилган қушдек
Фарёдларим осмонга ўрлар...
Сени севиб қолсайдим, қани...

Кетаяпман олис-олисга
Юрагимни чўктириб сувга...
Сени севиб топсайдим паноҳ...

НИЯТ

юрагимни машғалдек
кўтарганча бошимда
тунни кечиб ўтгумдир

2000

ҲАНУЗ

юрагимнинг чуқур жойида
ҳадиксираб яшайман ҳануз
дарвозага михланган кўзим
2000

БИР ЎША ШЕЪРНИ

қувончим ва ғамимдан баланд
ўша шеърни
бир ўша шеърни
ёзиш учун етмайдир балки
менинг қисқа ва узун умрим
2000

ТИНГЛАГУЧИ ҚАНИ?

куз – ғамгин донишманд
тилларанг тиллари –
дарахтлар – да ҳикмат сўйлаётир
қани уни тинглагучи
бир интиқ қулоқ
2000

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ

орзуларин кўксига қулфлаб
калитин оловда эритган одам
икки оёқли бомбадек гап
эҳтиёт бўлинг

2001

ДЕЙДИ КЎНГИЛ

ҳаётимдан эртақлар ясаб
кўзтумордек осиб исмимга
ўтиб кетсам дейди бир кўнгил

2001

КАЙФИЯТ

Кўнглимга ҳеч нарса сизмай,
Нимадир бўғзимга тиқилди.
Осмон тунд булутин йиғмай,
Ваҳм бўлиб кўзимга йиқилди.

Шу пайт ёлғизлик – эски юпанчим
Миямга игнадек санчилди.

Мудом ҳимоясиз қувончим
Яна ва яна янчилди...

Қоп-қора, дарбадар, шум ният қарға,
Шундай пайт кўринмай турсанг нетарди?..

МЎЪЖИЗАНИ КУТАМИЗ

орзулардан чарчаган юрак
тушкунликка тушмагил ҳали
мўъжизани кутамиз ахир

2001

ҚОРОНҒИДА...

Орзулари ушалган одам!..
Машғалалар ўчди-ку энди
Қоронғида қандай қиласан?..

2001

КОМИЛ ИНСОН ОРЗУСИ

бу дунёнинг ҳаром қонини
зулук бўлиб сўриб олсангу
авлиёдай қабрга кирсанг

КУЛСАМ ДЕЙМАН

кулсам дейман кўзёшларни парчалаб
кўнглиндаги капалакка етказмай озор

2001

ТАШБЕҲ

саратонда
қуёш тушиб кетгандай кўкдан
узилди-ю бағримдан истак
совий бошладим мен севиниб

ЎЛИМ ВАФО ҚИЛСА...

Ҳасратинг бўлса-ю, топ-тоза бўлса,
Кулган кулгуларинг тинса ўзида,
Юрагингга тўлса – юрагинг тўлса...

Ёзаман, деганда ёзсанг ўшани,
Севсанг гар, пойига йиқилсанг, қани...
Қалбидан тополсанг мангу гўшани...

Қулофингга айтса энгашиб у сир,
Сўзлар йўқ бўлса-ю, туйсанг мукамал.
Чинқираб камалак қўзғолса оғир...

Ҳаёт ҳам ҳаётдек бўлса – бетакрор,
Ўлмасанг, ўлмасанг, ўлсанг мабодо
Ўлим вафо қилса, бермаса озор...

ХАЁЛ

Отиб келаётган тонгни
Иссиқ ўриндан ётиб кузатиш нақадар лаззатли!
Айниқса, тўйиб ухлаган бўлсанг,
Ширин тушлар кўрган эсанг.
Айниқса, сени кутаётган бўлса кимдир бугун...
Ташқарида қор ёғаётган бўлса...

Булар ҳақда ўйлаш шу қадар ширин,
шу қадар ширинки,
Ҳатто аслига ҳам алишгинг келмас,
Айниқса,
ҳамма нарса
Сен истаганча бўлаётганда
Иссиқ ўринда!..

1990

БИР ҚУВОНЧ ИЗЛАЙМАН

Маконим – қайғузор!..
Мен эса телбадек тентираб
Бир қувонч излайман.

Йўллариингга интиқман кўпдан,
Аммо келишингдан қўрқаман –
Чор атрофим тубсиз жарликдир.

Ёмғир ёғаётир. Улкан дарахтда
Мусича ўлтирар бетинч ва илҳақ...
Ёдлаб олгим келди уни шу тахтда

1994

НАҲОТ СЕН...

Қаёққа борасан, эй қалб, нотавон?
Сен қочиб кетмоқчи бўлган у жойга
Ҳатто хаёллар-да боролмас равон!

Қаёққа борасан, эй қалб – эй олам?
Наҳот мен эсингдан чиқиб қолганман,
Наҳот сен билмайсан: мен – одам?..

МАҲКУМЛИК

Соатнинг чиқ-чиқлари
Юракка отилаётган ўқлар сингари.
Соатнинг чиқ-чиқлари...
Соғиндим!
Соғинчим қурбимдан нари,
Соатнинг чиқ-чиқлари
Ўлдирур! Барибир мenden илгари
Бағримда туйғулар сўлар ёш-қари...
Лабимда истехзо ҳаммаси сари...
Соатнинг чиқ-чиқлари...

ҚОРИШИҚ КУЙЛАР

ич-ичимда қоришиқ куйлар
қай бирини чалсам қутулгум
умримдан-да узун армондан

ич-ичимда қоришиқ куйлар
қай бирини чалсам туғилар
кўксим осмонида камалак

ич-ичимда қоришиқ куйлар
қай бирини чалсам ўларман
камалакнинг кўксин ёрарак

ОРЗУ БИЛАН

Орзу билан уйдан чиққандим...
Энди қайтолмай доғдаман
Бир ўзим сўппайиб қишлоққа...

ВАЗИСИЗЛИК...

Кутамаан,
Ҳаяжон босар дилимни!..
Кутамаан,
Исмингга ростлаб тилимни.
Кутамаан,
Сен - мен томон учаётган қуш,
Кутамаан,
Мен - тубсизлик,
          Мен - хаёл,
                  Мен - туш..

ҲАЛИ..

Ҳали меҳримни бериб улгурмай
Мен йўқотдим..
Муҳаббатим - ичилмаган май.
Ҳали нигоҳингни ёд ололмадим,
Нечун кўзларингни юмасан, хаёл?
Нечун аввал мен ўлолмадим?

Ҳали манзилимга етиб бормасдан
Туғаб қолди чароғон йўлим -
Қайга кетаримни билмасман..

Қонмадим, қонмадим, қонмадим, ахир,
Ёлғончи дунёнинг ёлғон меҳрига...
Нечун истак йўқдир, яна, барибир?

Юрагим-чи, юрагим иссиқ...
Манглайим ҳам ҳали сип-силлиқ...

1992

СЕН ЭМАС...

Ҳавоси йўқ пахта далаларида
юрагини бургут чўқилаб кетган
болакай – сен эмас!

Довулга тутилган варрак бўлиб
дунёни пиёда айланиб чиққан
йигитча – сен эмас!

Кузги ҳосилига бот-бот тикилиб,
кириб болаларига термилиб,
жунжикиб, биқиниб, энтикиб, ҳуркиб...
қишни кутаётган деҳқондек
қиз суйган – сен эмас!

Пулсиз қолган бўм-бўш чўнтакдек,
ҳосили йиғилган даладек маъюс.
Ёзга чиққан мактаб каби хувилдоқ,
бу кўзлар сеники эмас!

Номуси топталган қиздек «гуноҳкор»,
“ширин” қисматидан безор,
уясидан йиқилиб тушган палопон –
юрак сеники эмас!

Баҳори кечган юрт каби сокин
Ўтмишга талпинган туйғудек бебахт,
минг йилга қамалган маҳбусдек ботир,
бирдан тиниб қолган уммоний тўлқин –
бу одам – сен эмас...

Ниҳоят,
сен эмас,
сен эмас,
Кўчиб кетаётган – Сен эмас!!!

1992

СЕН ҲАҚИНГДА

сен ҳақингда ўйлаганимда
беихтиёр ёдимдан чиқар
фуркат деган ўжар хўжайин

сен ҳақингда ўйлаганимда
қаёққадир чекинар-қочар
замон отлиқ энг сўнгги русум
сен ҳақингда ўйлаганимда

ташвишларим сенга айланар
сен ҳақингда ўйлаганимда

бевақт ёққан ёмғир деҳқонни
унутгандек мен унутама
шу тўлиқсиз тўлиқ жаҳонни
сен ҳақингда ўйлаганимда

ниҳоят мен кўчиб кетдимми
тополмайман ўзимни ўзим
сен ҳақингда ўйлаганимда

1992

БОР ЙЎҒИ...

Ҳар бир лаҳза ўзгадир манда,
Мен ҳам ҳар лаҳзада янгиман.
Ким-кимники? Билмоқлик қайда...

Қадрдон ёр, севганман сени...
Энди эса қалбим шамолдек
Учирмоқда қайгадир мени...

Излаганим – бахтмас, қайғумас,
Излаб жинниманми? Бор-йўғи
Кўнглим илиб юрса-етар, бас!..

БЕТАКРОРЛИК ИСТАГИ

ёзиб қўйган эдим фикримни қайта
ўша дафтаримни ёқиб юбордим
такрор қилмаслик-чун иккинчи марта

ҳар куни уйимга қайтгим келади
ҳар хил автобуста ўтириб ёки
ҳар хил ўйлар билан йўлни унутиб

ниҳоят мен сени севиниб севдим
биноқ юрагимни қилмай деб такрор
тотли ҳузурингдан бир умр кетдим

ЭСИНГДАМИ...

Эсингдами,
Туғилган эдик
“Водий” деган бир сўлим юртда!
Эсингдами,
“Ўлмаймиз энди!..”
Дея қасам ичганларимиз?..

Эсингдами,
Муқаддас эди
Одам янглиғ жониворлар ҳам,

Япроқлар-ла қўшиқ айтардик,
Юзимизга томарди шабнам...

Эсингдами,
“Улғайган сайин
Бахт келар”, деб ишонганмиз?..
Юлдузларга шавқ-ла термилиб,
Орзу титроғида ёнганимиз...

Эсингдами,
Олис келажак
Туюларди афсоналардек..
Кейин билсак: кечиб келибмиз
Афсонани бегоналардек...

Эсингдами?..
Йўқ, тўхта, юрак!..
Чегарага етиб келдик, жим!
У томони: болалик – эртақ,
Бу томони: соғинч ва ўлим...

2002

БОСҒАН ИЗЛАРИМДАН

Ўтиб бормоқдаман узун йўллардан,
Қалбларга ҳасратнинг расмини солиб.
Дарёлардан кечдим, ўтдим, чўллардан,
Барибир мен мағлуб, қисматдир голиб.

Исён кўтармоққа йўқ энди тоқат,
Борига шуқр айтиб, бош эгдим, майли.
Фақат бир ниятим бўлса ижобат –
Босган изларимдан гуллар унсайди...

2004

ХУДОЙИМНИ СОҒИНДИМ

“Тушимда кўрдим сени,
Бирга олиб кет мени...”
Эй афсона Рух – севги!
Қисматимни суй энди,
Худойимни соғиндим...

Тушимда кўрдим сени...
Хаёлингга тутилдим,
Турмушимни унутдим,
Борар жойим йўқ энди,
Бирга олиб кет мени!..

Дунё дағал, қаттиқдир,
Севган кўнгил ортиқдир.
- Нима қилай? – Айт, гулим,
Сенсизликдир ўнг-сўлим..
Тушларимга қочгайман..

Эй афсона Рух – севги!..
Дуо қилгил сен мени!..
Дунёларим куйса ҳам,
Дўст-душманним кулса ҳам,
Юрагимни тарк этма!..
Жисмим ичра ғарқ этма!..

Худойимни соғиндим..

2002

* * *

олиб кетолмадим сени осмонга
шеърлар битдим фақат титроқ ва юксак

* * *

қуёш ер юзини ёритган каби
ўлим ҳаётингга беради маъни

* * *

қишнинг сўнги қорига
қўшилиб учади
ўрикнинг оқ гуллари

имкон топмагандим мен
энди эса табиат
кўнглимдаги борини
кўзларимнинг ўнгида
бир гўзал ўгирмоқда

* * *

куз келяпти
куз
ҳали замон

сарин шабодалар эса бошлайди
ёмғирлар ёғади совуқ ва совуқ
олам

иссиқдан мудраган
бу кекса олам
бошидан муздек сув сепилган одамдек
бир сесканиб ўзига келади ҳали
ҳали биз ҳаммамиз совий бошлаймиз
мушоҳада қилиб қайноқ ўтмишни

2003

ИЖОДКОР ҚИСМАТИ

Оғриқларни унутмоқ учун куйладим,
Кейин эса...

Оғриқларни унутдим буткул –
Бўшлиқларга дуч келдим бирдан...

Не қиларим билмай қолдим сўнг,
Куйламоқни истардим, бироқ
Юракларим ҳувиллар эди...
Оғриқларни соғиндим шунда
Жаннатларга талпинган қулдай...

2003

* * *

болаликка қайтиб бир муддат
чўққиларга тикилиб қорли
орзуларга толгим келмоқда

2004

АРЗИ ҲОЛ

Сени кутдим... кўзларимда ёш..
Ёш демаки, сўнётган қуёш..

Оламларга борар йўлимсан,
Юрак-бағрим, оёқ-қўлимсан.

Тушунмайсан фақат кўнглимни,
Ёвуқ келган меҳмон – ўлимни..

Шундан ичда фарёдлар ўсар,
Ўсиб мени оламдан тўсар.

Зулмат чўкса бир кун дунёга,
Арз этгумдир, билгил, худога!..

Сени кутгум, қорачиғ – қуёш,
Тўкилмоқда мисли кўздан ёш..

2001

* * *

Дунё – дардим бўлди..

Соғаймоқ қасдида
қай сори бош урмай –
дунёнинг бўлди..

2003

* * *

лабларидан симираркан жим
бахтсизлигим ёдимга тушди

чақмоқ урган дарахтдек ёндим

2001

* * *

Барларидан тутолмадим бу дунёнинг,
Тилагим ҳам чиқолмади қопқасидан.
Ширин-ширин тушлар кўриб орзу қилсам,
Ҳасратларга айланди-ку эртасига...

Япроқларнинг қўшиғини эма-эма
Шаффоф бўлиб қолибди-ку юракларим,
Одамларнинг орасида юрай десам,
Бардош бермас тиззаларим, билакларим.

Илонларни, чаёнларни писанд қилмай,
Тугсам, дейди кўнгил яна орзуларни...
Шитоб билан эшик қоқиб ажал келмай
Кулмоқ истар парчалаблар қайғуларни...

Айтганларинг саробмасми, юрак, дўстим,
Ахир бир кун яшадимки бахтли ва ҳур?..

ПОКИЗАЛИК ОРЗУСИ

самоларда айланиб учган
кирсиз-кирсиз ҳавони қучган
сўнгра она замин бағрига
капалакдек оҳишта тушган
қор каби
шу қор парчасининг кечмиши каби
ўтса эди қисматимиз ҳам
дея
ният қилмоқлик учун
Муҳаммаднинг қалбидек тоза
юрак зарур умматига ҳам

2002

* * *

Яна қор ёғади, яна қор,
Яна мен ул ёрга ташна, зор..

Йилларим ўтар-ку ғавғосиз,
Дардимга барибир давосиз...

Яна сен – юракни қийнаган,
Яна мен – ҳурликни ўйлаган...

Биламан – топмайман сени мен,
Излайман барибир нени мен?..

Яна қор ёғади, яна қор.
Эй худо, лавҳимда нима бор?!.

2002

* * *

Ҳавас қилсам, Сенга қилдим,
Ҳасад қилсам, Сенга қилдим,
Авфу этгил, худойим,
Яна умидлар қилдим..

2002

* * *

кўзларингга кўзим тушган он
тўқиб қўйган ширин ёлғоним
минг қилсам ҳам эсимга келмас

2002

АКАМ ХОТИРАСИГА

Қор ёғар...
Кўнглимга соғинч ёғар.
Хотиралар тош бўлиб,
Бошимга ғуж-ғуж ёғар.

Қор ёғар...
Кўзларим қорга оқар,
Алвидо, жигарбандим!
Йўқлигинг бағрим ёқар...

Қор ёғар...
Тинмайди, тифиз ёғар,
Кўкда қуёш чиқса ҳам,
Кўксимда ҳануз ёғар,

Қор ёғар...

2000

* * *

Биламан, шафқатсиз даҳру дун,
Барибир айтганин қилади,
Симобдай сип-силлиқ юзимни
Бир куни пичоқдай тилади...

Биламан, биламан, оҳ, эркам,
Қўлингни қўлимда сиқаман.
Қуюнлар турса ҳам бошимда
Мен севиб хумордан чиқаман...

Замонлар айлансин, майлига,
Устимдан тўксинлар ҳукмини.
Шунда ҳам барибир тик туриб,
Куйлайман сўнмаган ишқимни...

2004

* * *

Мўъжизам,
Оламни онамдай севмоғим учун
Сенга дуч келмоғим бўлди кифоя.

Мўъжизам,
Оламга мўъжиза демоғим учун
Сенга, фақат сенга туйдим эҳтиёж...

Мўъжизам,
Бошимга зўр ишни олдим мен бугун,
Энди тилларимдан тушмас илтижо:
Кўзларинг ичида яшайин мудом
Қуёшнинг томчида яшаганидай.
Томчининг қуёшда товланганидай
Сен-да қисматимда порлагил ял-ял...

Мўъжизам...

2004

ҚОР ЁҒАРКАН...

(Айтишув)

Йигит: Айланиб тушар қор йўлимга,
Қўлингни қўйгил, ёр, қўлимга³...

Қиз: Қор эмас, осмондан қор эмас,
Афсона ёғмоқда кўнглимга.

Йигит: Қандайин афсона, сўйлаб бер,
Жим турма бағримни тилимлаб!..

Қиз: Сен уни танийсан, исми-чи,
Муҳаббат! – Ёғар ўнг-сўлимга...

Йигит: Гапларинг рост эса, ич қасам:
“Биз бирга борурмиз ўлимга!”

Қиз: “Жоним сен, паймонам сен жонда,
Биз бирга борурмиз ўлимга!..”

Шоир: (Қўлларни қўйдилар қўлларга
Жон чекиб тушдилар йўлларга!..)

2005

---

³ Рауф Парфи мисраси

ЯНА АКАМ ХОТИРАСИГА...

Яна тушда учрашдик, ака...
Кўхна дардим уйғониб қолди.
Сизни қўмсаб эзилдим яна,
Сизсиз жуда чарчадим, толдим...

Тушларда ҳам ўша-ўшасиз,
Алпқомат, алпдил, ака.
Бу дунёга ким келган бўлса,
Ҳаммасидан қалбингиз катта...

Сиздан кейин бу кабир олам
Майдалашиб кетди наздимда.
Сирлашгани қолмади одам
На бегона ва на наслимда...

Қор ёғади... Гуллайди бодом...
Йиллар ўтар – ўлим силтайди.
Фақат ўша... беради ором,
Чунки ўша... сизга элтади!..

Ҳа-ҳа, олдда бордир учрашув,
Бордир ўша биз кутган дийдор!..
Бағрингизга бошим қўйсам, дув
Тўкилади дунёи озор...

Тўкилади барча-барчаси,
Майда ташвиш, кичик мақсадлар...
Ўртамизга киролмас шунда
Одамсурат ҳайвонсийратлар...

Қалбингизга боқаман титроқ,
Меҳрингизга бўламан толиб.
У дунёда кичрайган юрак,
Бу дунёда боргай юксалиб...

Яна тушда учрашдик, ака...
Кўҳна дардим уйғонди – толдим.
Сизни қўмсаб эмрандим яна,
Сизсиз жуда кичрайиб қолдим...

2005

* * *

Юрагимни қисади ўйлар...
Менинг эса қутилгим келар...
Сени қайда йўқотдим экан?..

Уйқу қўнмас киприкка сира,
Тун узундир бўйимдан анча...
Сени топганмидим мен асли?..

2004-2005

* * *

*(Улугбек Ҳамдамдан
таржима шеър)*

жаннатларга талпинган қулдай
оғриқларни соғиндим
азобларнинг оташларида
жон-жонимни тоблатсам тагин
тагин тонглар уйғонсам қайноқ
юрагимнинг титроқларида

2003

* * *

Бир бирига ўхшаган кунлар
Юрагимни совутиб борар
Бир бирига ўхшаган кунлар.

Орзуларим тоғ қадар эди...
Кейин эса уни еб қўйди
Бир бирига ўхшаган кунлар...

Хаёл сурмай қўйдим биродар,
Тасавурлар турмушранг бўлди...
Қўрқадурман энди эртамдан.

Мусичанинг “ку-ку”ларию
Қарғаларнинг “қағ-қағ”лари ҳам
Бир хил, бир хил таралар кўкда.

Улғайишни орзу қилгандим,
Тушларимда энди болалик...
“Нажот, нажот!” дейди мажруҳ руҳ...

Ҳаммасига розиман, фақат
Муҳаббатим қайтиб берсанг, бас,
Бир бирига ўхшаган кунлар!..

Бир бирига ўхшаган кунлар
Юрагимни совутиб бўлди,
Энди эса овутмоқ истар...

2002

ДИЛИМГА...

Яна юрагимни эзар кишанлар!
Яна бағрим тўла исмсиз кулфат!..
Яна “Эрк берамиз сизга!” деганлар
Сўзимни – тилимни кесар бешафқат...

Яна типирчилар чорасиз юрак,
Инига ўт тушган шўрлик қушдайин.

Яна узоқ йиллар йиғламоқ керак
Сўнгида шарақлаб бир кулмоқ учун...

Яна зўр қафасга айланди умрим,
Яна мўлтирайман таниш туйнукдан...
Минг лаънат!!!
Фақат сен тинма, эй Қумрим,
Фақат сен воз кечма буюк Хурликдан!..

2002

* * *

Шабодалар эсар илоҳий
Дунё ишқин кўнглимдан қувиб...
Ёнимга кел, қўрқаяпман, эй!..

Қуёш мудрар чўмиб хаёлга,
Зерикканми у ҳам қисматдан?
Қўлимдан тут, ҳамдам бўлгин сен...

Уйғонгандек оғир уйқудан
Уйғонмоқда дунёдан дилим...

Энди ёлғиз қолмасманми мен?!..

2001

ЯПРОҚЛАР ҚЎШИҚ АЙТАР...

Япроқлар қўшиқ айтар
Мен тушунмаган тилда.
Қани энди ўргансам
Уларнинг тилин илдам.
Майли оғир бўлса ҳам,
Етмаса ҳам мол-давлат,
Умрим билан тўлардим,
Тушунардим сўнг албат...

Япроқлар қўшиқ айтар
Бир сирни қўшиб айтар...

2007

СЕН, МЕН ВА ЯРАТГАН ҲАҚИДА АЧЧИҚ БАЛЛАДА

1-қисм

Сен

Мен ва Яратганнинг ўртамизда кўприк эдинг...

Мен – соддадил, мен – хомсут эмган банда,

Мен – ўтмишларнинг фарзанди

Шу кўприкдан ўтаман деб,

ўтдим ўзим...

Ҳа, умрим гулини пойларингда кўкка совурдим..

Ниҳоят,

дунёнинг – менинг дунёмнинг сарҳадлари

руҳим кўзларига уринганда,

Танамда омонат жоним титраб сурунганда

Англадим!

Англадим: сенинг хаёлларинг

Мен ва Яратган ўртамизда кўприк эмас,

улкан тўсиқдир...

Ҳа,

мен бир умр шаффоф дея билганим,

ўзимни урганим

Сенинг борлигинг аллақачон Дунёнинг ўзига

айланиб кетган қаттиқ жисмлигини

Мен кеч,

жуда ҳам кеч тушундим...

Алвидо, эй хаёллар тузоғи,
Алвидо, эй гўзал сароб!..

2 қисм

Мен-чи,
    мен?..
Юрак урар ҳамон ишқ, дея,
Умр эса..
    оқиб кетди, воҳ...

2005

ЯНА ТУШ ВА ЎНГ СИРТМОҒИДА...

Чўчиб уйғонаман ярим кечаси..
Сўнгра ҳаста мисол аста қўзғолгум.
Ортимдан сас келар: «Ётинг, дадаси...»
Мен-чи шивирлайман: «Кимсан, эй сен, ким?..»

Тушунмайман ўзимни ҳеч нега бундаман,
Нега айнан бу қиёфа ҳамда ўринда?..
Тушимдаги кўнгил ҳолим, нега тушдасан?
Кўникмоғим керак энди нега ўнггимга!..

Кўкка қараб ёзғираман: «Сен мени нечун
Тушим билан ўнггим аро бўлиб ташладинг?..»

Самолардан садо чиқмас – юлдузлар ҳам гунг,
Художоним, юрагимни ёмон гашладинг...

Художоним,
Қайси бири менинг асл ҳолимдир, сўйла,
Қай бирига юкинайин, барин тутайин? –
Мен билмадим: ажримингни сен ўзинг айла,
Ёшим қирқни қоралади,
қанча кутайин?!

...Тун ярмида кўзим очгум ҳеч бир сабабсиз,
Кузатаман бегонадай ҳайҳотдек уйни.
Ўнггимга ҳеч кўниколмай тургум гарангсиб,
Унутолмай қийналаман тушдаги куйни...

Бу дунёнинг одамига ўхшамайман, оҳ,
Ниманингдир илинжида кезинаман жим.
Ҳайрон бўлиб болларимга боқаман узоқ,
Хотинимни сўроқлайман: «Кимсан, эй сен, ким?!»

2005

ЎҒЛИМ УМРБЕК ВА ҚИЗИМ УМИДА ТИЛИДАН

Биз боламиз, боламиз,
Олов бўлиб ёнамиз.
Бунча ҳам маза экан:
Ўйинга хўп қонамиз.

Уришманг дада, бизни,
Севамиз ая, сизни!
Қаерлардан топасиз
Биздайин ўфил-қизни?

Шунақамиз – боламиз,
Югурамиз, толамиз.
Оқшом қучофингизда
Аста ухлаб қоламиз.

Шошмасдан кутинг сиз ҳам,
Кўзингиз бўлмасин ҳеч нам.
Эртага катта бўлиб
Сафга кирамиз биз ҳам.

Ҳозир эса боламиз,
Қувалашиб чопамиз.
Қуёш ҳам ой олдида
Юлдуз бўлиб ёнамиз...

2005

ЎЛИМ МАШҚИ

Бутун умр: ҳар йили, ҳар куни
Машқ қилаяпман ўлимни.
Муродим: фурсатим етганда
Уялмай топширай ўзимни
Тик боқиб азроил кўзига
Бир лаҳза,
атиги бир лаҳза...

2005

ҲАММАСИ БОР ЎША НУҚТАДА

ўлим борган сари яқин
мен ҳам унга яқинман борган сари
қилиб юрган бутун ишларим
арзимасдек туюлар энди
ўлимга тик боққанам сари

соғинмайман сени қийналиб
эзилмайман васлингни ўйлаб
моҳиятга кетяпман ахир
моҳиятда мени кутмоқда
кўзларингда товланган нур ҳам

ҳаммаси бор ўша нуқтада
ҳаммаси ақлингга не келса
шунинг учун ярим кечаси

уйғониб-ла турибман билмай
нега келганимни бу даҳру дунга

ўлим борган сари яқин
мен ҳам унга яқинман борган сари

2003

УНИНГ ҚАРШИСИДА

Бандасининг қудрати етмаган жойда
“Ё, аҳад!”, деймиз – Унгадир.
Бандасининг ҳиммати етмаган жойда
“Ё, мадад!”, деймиз – Унгадир!

Дунёмиз куйса-да, уч-тўрт кун ўтгач,
Жилмая бошлаймиз, У – Сабаб,
Бахт қуши тож бўлиб бошга қўнса-да,
Кўкка сакрамаймиз, У – Сабаб!

Умр ўтмоқдадир, ўлим эса яқин,
Дардимизни айтгимиз келар кимгадир,
Югуриб-елаимиз, ота-она йўқ,
Дўстлар эса ожиз, яна – Унгадир!

Товусдек товланган ял-ял дунёдан
Кўзларни олаимиз, тирқирар кўз ёш...

Инсоннинг ўзидек ожиз кўксидан
Бошларни оламиз, зирқирайди бош!...

Ниҳоят, кечиру марҳамат қил, деб
Қошида тиз чўка бошлаймиз.
Ҳали йиғламаган мағрур кўзларни
Севиниб, севиниб ёшлаймиз!..

1992

ТУШКУН КАЙФИЯТ

Сиқиламан, аста тураман,
Ташқарига чиқаман - абас!
Сиқиламан, уйга кираман,
Яна, яна йўқ дилда ҳавас...
Дунё ғамгин, кўнгил қайғули,
Сув берсангиз - ичгум - оғули...

Раҳм эттингиз - тирик қолдим мен,
Лек фойдаси бўлмади бунинг.
Ич ва ташлар қафас эди кенг,
Мен севардим парвозин қушнинг...
Осмон чорлаб турса ҳам энди
Қанотларим ёмон синганди...

1990

ОМОЛ ОФРИҚЛАРИ

Хаёлдаги номаълум эй зот,
Ҳузурига чорлайсан мени.
Борай десам, йўллар бўлди ёт,
Қолай десам, қўмсайман сени!
Мен шундайин аро йўлдаман,
На чаманзор ва на чўлдаман...

Кеча-кундуз фақат куяман,
Шу оловни туяман, холос.
Мен не учун сени суяман?!..
Сен йўқсан-ку, сен – хаёл, ҳавас!..
Сен саробсан, мен эса хароб,
Бу не азоб, оҳ, қандай азоб?!..

Дунё дедим, дунёжон дедим,
Мени адо қилмагин, дедим,
Эшитмади, мен содда эдим:
Буни олло билмаган дедим.
Олло дедим, олложон дедим
Ва пойига йиқилдим шу зум...

Ётавердим, ётибман ҳамон,
Нажот бордир, дея ўйладим.
Келмади у, титрадим ёмон,
Мен дилимни кимга сўйладим?..
Дунё-ку, билардим, билдим,
Наҳот..
Йўқ-йўқ!.. Айланмас тилим!..

Ишонмайман, ишнолмайман,
Инонмай ҳам қўёлмам, бироқ.
“Бу – шундай!”, деб айта олмайман,
Бари хато, бари тумтароқ.
Ёлғиз бир сўз ёзаман энди:
Дунё – жинни, бу дунё – жинни!

Мен ўзим-чи? Кимман мен ўзим?..
Мен оллонинг суюк қулиман!
Бу – хаёлда. Ҳаётда, дўстим,
Мен тенги йўқ бахтсиз тўғриман.
Орзуларим ҳануз кўксимда,
Ўзим эса фақат ўксийман...

Сўзларимни ўқиб қолган зот,
Шошиб менинг қошимга чопманг!
Мен ҳеч кимдан сўрмадим имдод,
Ва ҳолим ҳам сира эмас танг.
Чунки сизнинг бор қудратингиз
Ўзизга ҳам етмайди, эсиз...

Менинг эса, менинг кўксимда
Дунё юзин кўрмаган ният.
Аламлари унинг аксимда,
Юзларимда ловиллар уят..
Йўқ, мен уни сизга айтмасман,
У мен билан, мен-чи, қайтмасман!..

1991

ИЧИНДАМАН

Хув анов осмоннинг ичиндаман мен,
Ҳам манов карвоннинг ичиндаман мен.

Умр ўтиб борар, манзилдан хат йўқ,
Кўзи тўрт сарбоннинг ичиндаман мен.

Бошимда қуюндай айланар ҳар ўй,
Эмди қай довоннинг ичиндаман мен?..

Бир томчи сувим йўқ, мадор ҳам битган,
Билмам, қай дармоннинг ичиндаман мен?

Ким билан гаплашмай, “Мен ҳақман!” дейди,
Қай одил инсоннинг ичиндаман мен?

Сени севгим келар ортимга қайтиб,
Нетай, зўр давроннинг ичиндаман мен!..

Нега чора йўқ бир, йўқдир ихтиёр,
Қай золим султоннинг ичиндаман мен?..

Қалбга қулоқ берсам, у ҳам чайқалар,
Ҳеч тинмас суроннинг ичиндаман мен.

Кучим етмай қолди, найлайин энди?..
Қутурган уммоннинг ичиндаман мен...

Битта худо ҳақда минг битта китоб,
Қай тўғри Қуръоннинг ичиндаман мен?!..

Ичим куйиб кетди, парвардигоро,
Нечун тўрт томоннинг ичиндаман мен?

Чиқиб кетсам ҳамки, томондин нари
Не суд? Дил – қопқоннинг ичиндаман мен...

2003

МУҲАББАТ ТАРИХИ

Дунёга кеб топганим сенсан,
Йўқотганим ҳам сен дунёга келиб...
Шу икки хўрсиниқ қоларкан мендан
Муҳаббат дарсига афсона бўлиб...

2005

* * *

Юрагимни шеър билан
Тинмай артиб яшайман.
Ахир юрак худодан
Тилаб олган кўзгумдир...

Кўзгу бўлсин тип-тиниқ,
Кўринсин бутун-синиқ...

2007

БИР СЕВГИ ҚИССАСИ

Ҳали ёшсан бола, ҳали гўдаксан,
Ҳали тушунмайсан бу синоатни.
Ҳали сен ўзингга жуда кераксан,
Эсингни йиғ энди, қўй бу кулфатни -
Дедилар, йигит ҳеч уни қўймади,
Қўймади-ю, дийдорига тўймади...

Чакки қилдинг бола, бечора бола,
Қувончсиз, таянчсиз, эҳ шўрликкина...
Энди кунларинг ҳам тунингдек қора,
Энди ўзгинангдан қилгин сен гина, -
Дедилар, у яна кетаверди жим,
Сукутда ҳам қизни севаверди жим...

Йўли йўл эмасди, вайрона эди,
Дили дил эмасди, ҳайрона эди.
Дунё ҳам, рўё ҳам гайрона эди,
Оҳ, кимга юкиниб борарди энди?!..
Олло жон жонида эди-ку, ахир,
Билмасди, билмади, нечун, барибир?!..

Ҳеч нарса... ҳеч нарса билмасди, шундай
Телбавор тентираб юрарди фақат.
Ҳоли равшан эди "Биров"га кундай,
Бироқ ул "Биров" ҳам қилмади шафқат!..
Нечун деб сўрарга киши йўқ эди,
Киши бўлса, анда иши йўқ эди...

Мантиқ изламасди дунёдан ортиқ,
Бусиз ҳам умри кўп беқут эди-да.
Ва энди ҳеч қачон кўтармасди тиф
Бу шўрлик дунёга қарши беҳуда!..
Уни ўз ҳолига ташлаб қўйганди,
Нотавон кўнглини ғашлаб бўлганди...

2

Недир юз бердими, бир кун қиз келди,
Ва журъат этолди "Севма!" демоққа.
Йигит-чи, бир муддат гул каби сўлди,
Сўнг журъат этолди яна севмоққа!..
Шунда-чи, бардоши тугади гулнинг,
Шунда-чи, йиқилди бағрига унинг...

Бироқ у туймади на титроқ, на оҳ,
На сезим, на озроқ ҳиссу ҳаяжон.
Юраги ёнарди, ёнарди, бироқ
Қизни ўз бағрида сезмасди бу он..
Чунки қиз лаҳзанинг асири эди,
Йигит хоҳламасди асирни энди.

Ҳолбуки, кўксини куйдириб лов-лов,
Бир гулхан кўкларга овоз соларди.
Ҳар ёлқин, ҳар сасда бетакрор, бедов
Мангуга чизилган излар қоларди,
У шунинг ишқида ёнарди тамом,
Илоҳий лаззатга қонарди тамом.

Бироқ қиз кетмади, нечун кетмади?
Йигит ҳам қўлига қўймади қўлин.
Қиз йигит дардини англаб етмади,
У-да англабмади, бошқами йўли?..
Лекин қиз оғушга сингиб борарди,
Бегона дунёда гангиб борарди...

Ниҳоят, йўл сўраб билмоқ бўлгандек,
Ўтли кўзларига боқди - беҳуда..
Оҳ, йигит қиз учун мангу ўлгандек,
Ошиқ нигоҳини тикмасди унга..
Узоқ-узоқларга мағрур боқарди,
Ўзга бир баҳрда масрур оқарди

1990

* * *

Мен сени учратдим тушдами, ўнгда
Ва ёки хаёлда? Аниқ билмайман.
Фақат биламанки, сенинг ҳақингда
Ўйлаб ўзгаларни кўзга илмайман.

Кунлар ҳузурингда олсам-да нафас,
Тунлар борлигинга қиламан шубҳа.
«Севги» деганлари шумикан асли,
Рашкимни келтирар ҳатто масофа...

1989

* * *

Хайр, хайр, хайр ниҳоят,
Нечун бундай видо, билмасман.
Хотирангга қилгум ибодат,
Аммо ҳузурингга келмасман.

Эслай олсанг, эслаб қўй мени,
Эслай олсанг, топаман сени...

Хаёлингга кира олмасам,
Унут мени, унутгил фақат.
Кўзларингни ёшлай билмасам,
Кимга керак бундай муҳаббат?!..

Мен бир баҳор - ўтмишда қолфон,
Сенга керак эмас бу ёлфон!..

Тушларингга кириб уйғотсам,
Хушларингни учирсам, отсам,
Унда унут дунёни буткул,
Мен дунёман сен учун эй гул!

Шошиб менинг ҳузуримга ел,
Мен ўшаман! Сен ўша! Кел, кел!..

1992

ҲОЛ

1

Кўнглим безовтадир, кўнглим алағда,
Бироқ ўлим ҳақда эмас ташвиши.
Кўнглим кузда ёққан қордир - палағда,
Ҳаммаси аралаш: ёз, баҳор, қиши...

Кўнглим қувғин бўлган итдек дарбадар..
Бироқ муҳаббатни қайта излаш йўқ!
Кўнглим ҳатто менга бермайдир хабар,
Кўнглим - мени таъқиб этаётган ўқ!

2

Кўнглим орзиқади, кўнглим интизор,
Янги меҳмонига кулмайман, бироқ!
Кўнглим қайларгадир елар - интиқ, зор..
Мен-да айтганини қилмайман, бироқ!..

Кўнглим гуноҳларни тан олмас, ёмон,
Шошиб олисларга учгани-учган.
Кўнглим энди мени қўймайди омон,
Эркин ҳаволарни қучгани-қучган...

3

Кўнглим безовтадир, кўнглим безовта..
Билмайман қайлардан келди бу озор.
Фақат шу - уйқудан туриб бу лаҳза
Сокин дарахтзорга боққандим бир бор...

1992

ЮРАГИМГА

Рози бўлма, кўникма юрак,
Суйиб-сайлаб қучса ҳам «Йўқ» де!
Кимим бор бир ўзингдан бўлак?
Дунё қулаб тушса ҳам «Йўқ!» де.
Рози бўлма, кўникма юрак.

Йиғлаётган гўзалсан, гўзал,
Золим чолга тегмайман, дея.
Тушунмайман - бу дунё нега
Кишанлардан қилмайдир хазар?
Йиғлаётган гўзалсан, гўзал!..

Фақат, фақат сирингни айтма,
Ўша чолга - қари дунёга!
Зерикмасман қошингга қайта!
Сиғинурмиз бирга Оллога,
Айтиб қўйма фақат сирингни...

1994!

МЕНИНГ БОЛА ДУНЁМ

Достон

Бу достонни мен ҳали мактабда ўқувчи эканман, (1985 йилда) ёзгандим. Шунинг учун ҳам аввали унга беписандроқ - баландроқдан қараб келганим, бошқа тарафи - Эркин Воҳидовнинг мен жуда ҳам севиб ўқийдиган “Руҳлар исёни” достони оҳанглирида битилгани боис ҳам ҳеч чоп эттирмадим. Бугун уни қайта мутолаа қиларкан, ўйлаб қарасам, биринчидан, илк ишим ҳар қанча камчиликларга тўла бўлса-да, барибир, унда дунёга энди кўзи очилиб, ҳайрат билан боқаятган ўсмирнинг тоза ва самимий кайфияти бор экан. Қолаверса, “Руҳлар исёни”дек бақувват ва ўлмас достонлар руҳига эргашиш, улардан ижобий ўрганиш айб эмас, деган тўхтамга келдим. Кейинчалик ўқиганим Чўлпон, Ойбек ва Усмон Носирларнинг талай шеърлари ҳам айни шу оҳангда битилгани журъатимга журъат қўшди ва мен уни сизга илндим...

1.

Бола эдик,
Бир замонлар,
Юрар эдик шодумон.
Ўтди лекин
Ўша онлар
Ва қайтмагай ҳеч қачон.

У дамларни
Ҳозир мана,
Оз-моз эслаб турамыз.
Қизиқ-қизиқ
жойларига
Гурас-гурас куламыз.

Ўзи шундоқ –
Инсон умри
Елдек учар тинмасдан.
Ўтиб кетар
қалб сурури
Ҳам махзунлик инмасдан.

Молу дунё,
мартабалар
Ўткинчидир, буни бил!
Шону шуҳрат
дабдабалар
Битгинчидир, буни бил!

Фақат сенга
Содиқ қолур
Ҳамроҳ бўлиб ёнингда.
Унинг исми –
Хотиротдур,
У ҳамиша ёдингда.

У шундайин
Ажаб олам:
Баъзан қувноқ кулдирар.
Баъзан эса
сирли, мубҳам,
Сочларингни юлдирар...

Гоҳо яшнаб
Қувонасан,
У бир жилва қилганда.
Гоҳ азобдан
Тўлғонасан.
Чир айланиб келганда.

Майли, баъзан
Маҳзун бўлсин,
Лек бор бўлсин, барибир.
Усиз-менинг
жоним олсин,
Усиз ўлим яхшидир!

Ахир ўйланг,
Хотирасиз –

Инсон инсон эмасдир.
Усиз қуруқ
Бир танамиз,
Усиз яшаш абасдир.

Ўтиб кетган
Кунларимдан
Хотиралар кўп қолган.
Бирин сўйлай
Аста, зимдан,
Тингланг,
хотира – чолдан!

2

Бола эдик
Дўстлар билан
Ўйнар эдик тор йўлда.
Беланардик чангга,
Зотан,
Тупроқ эди ўнг-сўлда.

У вақтида
Билмадим, лек
Ўйинлар кўп бўларди.
Гоҳ гуриллаб,
Гоҳида тек,
Қалбим шавққа тўларди.

Мана, ҳозир
Ҳам ўйинни
Жуда яхши кўраман.
Гоҳо футбол,
Теннис гоҳи,
Гоҳо дона сураман.

Ҳеч ким бизни
Қувмас энди
“Йўлни чангитяпсан” – деб,
Лекин руҳим
Завқ олмайди
Ўша чангли йиллардек.

Чангитиб биз
Тупроқ йўлни
Ўтганимиз ҳар оқшом,
Томошабин бўлар эди
Бизга битта чол мудом.

Унга сира
Парво қилмай
Назар ташласак бир зум.
Кўрар эдик
Канда билмай
Лабида зўр табассум.
У бепарво
Чанг тўзонга,

Шовқин унга барибир.
Биз-чи, ҳайрон
Бу инсонга:
Табассуми не ахир?

Лекин биз ҳам
“Довдир чол”га
Кўп эътибор қилмасдик.
Ўзни уриб
Боз футболга
Тўп ортидан қолмасдик.

Чанг ўрларди
Кўкни сўраб
Бизнинг оёқ остидан.
Кимдир чиқиб
Бизга қараб:
“Дод шуларнинг дастидан!..

Жонга тегди
Шумтакалар,
Дупур-дупур туёфинг.
Жўна, дейман,
Зумрашалар!
Синмай туриб оёфинг!»

Биз қочардик
Тўпни ташлаб,

Юрак ҳадик оларди.
Шунда сирли
табассум-ла
Биз томон чол қарарди...

Ёқмас эди
Асло бизга
Бундай бемаврид кулиш.
Ахир сизни
Кимдир қувса,
Завқ оларлими бу иш?!

Чопар экан,
Чолга бир-бир
Қарар эдик ўқрайиб.
У-чи, чойдан
Ичиб, масрур
Ўлтирарди кўп майин...

Шундан кейин
Биз у чолни
“Довдир” дедик чинакам.
Ахир бизга
Ёқмай қолди
Сирли табассуми ҳам...

Йиллар ўтди
Қаторлашиб.

Кўкдаги турналардай.
Энди юрмай
Қўйдик шошиб –
Бунда бир хато бордай.

Улғайяпмиз
Ахир биз ҳам –
Худди оталар мисол.
Йириклашди
Майда қадам –
Бу, дўстлар, табиий ҳол.

“Қув-қув” сабаб –
тупроқ йўлда
Тўп тепмай қўйган эдик.
Золим хотин,
Довдир чолдан
Жуда ҳам тўйган эдик.

Аммо биз ҳам
Анойимас,
Бошқа ўйин қилардик.
Чангитмаймиз
Тупроқни, бас,
Қувилишни билардик...

Ўтиб кетди
Бир думалаб,

Болалигим шу йўсин,
Юрагимга армон қалаб
Ҳозир ҳам вақт олмас тин.

Абадиймас
Момо ҳаёт.
Ўлим ҳақдир ҳар қачон.
Биров кетур,
Ўзга бир зот
Ўрнин олар шу замон.

У кетганлар
Билан бирга
Кетган эди “довдир” чол.
Лек қадрдон
Экан бизга,
Дўст ҳам экан, эҳтимол...

Қанча зотлар
Ўлиб кетди –
Ғолиб тақдирнинг ҳукми.
Аммо қалбим
Ситиб кетди
“Довдир” чолнинг ўлими.

Тиригида
Парво ҳам йўқ.
Наздимизда бир «довдир”.

Чол ўлди-ю,
Қалбга бир ўқ
Тегди, билмам, негадир?..

Ўн еттида
Ёшим букун,
Ўзни хаёлга отдим.
Чолнинг ўша
Табассумин
Билмам, нечун ёд этдим?

Ўн еттидан
Беш ёшимга
Мўраласам: ажаб ҳол –
Пайдо бўлар
Гоҳ қошимда
Табассумли ўша чол!

Табассумлар
Кўрдим қанча
Турфа-турфа, бахайр.
Ўхшатмадим,
Лекин унга,
Чексиз эди таҳайюр.

Тўғриси шу –
Гоҳ ҳафталаб
Уни эсга олмайман.

Ёдга тушар,
Йўқ бир сабаб,
Ойлаб ҳеч қуволмайман.

Туш кўрибман,
Кўп ғалати.
Қаҳрамони – “довдир чол”.
Ўлтирарди
Арвоҳ каби
Лабда кулгу лоязол.

Таҳайюрга
Йўқ бир сарҳад.
Қаршисида лолман, жим.
Сўз қотмоққа
Сифмайди ҳад,
Титроқ босарди сим-сим.

Не ҳам дейман,
Қўрқдим, зотан
“Довдир” деганмиз уни.
Чидаيمان
Қай кўзим билан
Кирса номус тутуни.

Боқдим ҳар ён –
Атроф туман
Чолдан ўзга йўқ ҳеч ким.

Сеҳргарми
Ё ёсуман?
Ё борми ўзга тилсим?

Бор мадорим
Тўплаб аранг
Сўзга оғиз очдим, лек
Не демоқдан
Бошим гаранг,
Тилни тишлаб қолдим тек.

Тушунгандай
Чол ҳам дилим.
Ўзи тилга кирди, воҳ!
Мен тинглардим
Тонг ила жим,
Тизза букиб баногоҳ.

Мен тинглардим
Қулоқ бўлиб,
Таҳайюрга йўқ ҳеч сўз.
У сўзларди, -
Сирга тўлиб,
Уфқларга тикиб кўз:

«Ўғлим, нега
Танинг титрар,
Сўзга етмас мадоринг.

Нега чашминг
Лол бир қадар,
Нимадандир бу зоринг?!

Ҳа, албатта,
Ўз кўнглингда
Мени арвоқ дейсан, сен.
Ё ўтганни
Эслаб бунда
Ич-этингни ейсан, сен.

Лекин мендан
Қўрқма, минбаъд,
Ахир, менинг жисмим йўқ.
Хаёлингда
Ушбу сурат,
Моддий бўлган қисмим йўқ.

Мен тушингда
Намоёнман,
Келдим лаҳзага фақат.
Келдим ором
Тилаб, зотан
Қийноқдасан сен ҳар вақт.

Тўғрироғи –
Сен излайсан:
Менинг табассумимга

Ғалат жавоб
Кўзлагайсан,
Ҳам лолдирсан исмимга.

Шод юрмасдим
Фақат отим
Шодмон бўлгани учун.
Бунга менинг
Бор ҳаётим,
Сир-асрорим яширин.

Гоҳи кун сен
Бу асрорни
Билмоқ бўласан-да сўнг
Чирпанасан
Билолмасдан,
Йиғлагинг келар ҳўнг-ҳўнг...

Қармоқ мисол –
сўроқлар жам –
Жавоб талаб этади.
Тополмагач,
кўзлари нам –
Бечора қалб нетади!

Шунинг учун
Келдим, мана,
Дардингга дармон бўлиб.

Зотан дардинг
мудом дилда
Қолмасин армон бўлиб.

Хўп, сўзлайин,
Вақт ҳам тифиз,
Тонг ҳам ёришар салда
Сўнг кетурман
мангу беиз,
Сен уйғонган маҳалда.

Сен ўйлардинг:
нега бу чол
мудом табассумдадир.
Юздир ёши –
қомати дол,
Комиронлиги надир?!

Ўғлим,
дадил назар ташла
Узоқларга синчковроқ.
Фарсаҳларга
кўзни бошла,
Ҳис қил кўнгилдан бироқ.

Билсанг агар,
бу дунёнинг
Борлигидан не матлаб?

Сабзасига табассумнинг
Шул ҳам эрур бир сабаб.

Тахайюрга
Сарҳад йўқ бир
Тушунгач бу оламни.
Тасаллоси
Тахайюлдир
Ҳайрату жамулжамнинг.

Ҳис қилиб боқ
Ўғлим ҳар ён,
Мўъжизадир бу ахир!..
Сирдир бутун
Кавкабистон
Қай бирин санай бир-бир!..

Назаримда
Битилгандек
“Ҳайрат” сўзи оламга!
Тахайюрда
Боқурман тек
Ҳам сирли бу одамга.

Шундай қотиб
Қолганда жим
Сайёра – ҳосилларга.
Билсанг, фақат бир табассум
Фарздир биз – ғофилларга!

Лек яралмиш
Ҳайратлиси –
Ўзимиздир, ўзимиз.
Кашф этмоққа
Ўзимизни
Етмагай ҳеч кучимиз.

Бу дунёнинг
Идрокига
Гоҳ авлиё ҳам ожиз.
Ҳайратнинг
Энг бебокига
Табассумдир бир сўзсиз.

Туришича
Ёруғ дунё
Ҳайратдан иборатдир.
Бундан башар
Ғофил гоҳо,
Шунинг ўзи ҳайратдир.

Эҳҳе, ўғлим,
Бани одам –
Бу дунёнинг тождори.
Ҳайрон этар
Лек чинакам
Айримларин атвори.

Сўйламайман:
Бетаҳаммул

Кишиларнинг коридан.
Оний ҳирсга
бўлишган қул,
Айрилишган оридан.

Гоҳ гийбатчи,
Субутсиз гоҳ,
Ишлари – жирканч фақат.
Ва сарбасар
Босиб гуноҳ
Тангридан тилар жаннат.

Эътирозга
Ҳеч ўрин йўқ,
Улар аксар давлатманд.
Зотан бундай
Баднафс ва суқ
Мудом ўзи билан банд.

Яшасинлар
Бойиб илло,
Бахтлари бўлсин тугал.
Лек мен дейман:
Сен бенаво
Ҳам фақирсан мукаммал!..

Кузатаман
Уларни жим,

Совуқ, жирканган ҳолда.
Жавоб мандан
Бир табассум,
Алқасос-заҳарханда.

Аммо ўғлим,
Ёруғ олам
Эмас буткул кажрафтор.
Гар ёмонни
Суймас одам,
Худо унга мададкор.

Бу дунёнинг
Софлиги бор,
Иймонлар ўлган эмас.
Инсондаги
Чин иқтидор,
Сабзаси сўлган эмас.

Элимизнинг
Ажойибдир
Ялангтўш одамлари.
Тавоб этсанг,
Ўғлим, арзир,
Уларнинг қадамларин.

Суян элга,
борсан токи,

Сен унинг бир фарзанди.
Гарданингда
бўлсин юки,
Дилда эса Хақ дарди.

Азиз умринг
Элга бўлсин!
Сен унинг бедори бўл.
Қайга урсанг
Гулга тўлсин
Сендаги қадоқли қўл!

Маслаҳатим:
Бўл оғирроқ,
Замон шуни сўрайди.
Хақ йўлида
Ўлгин, бироқ
Мардинг гулга ўрайди.

Ҳаёт ўзи
Ажойибдир,
Сен унинг шайдоси бўл.
Сирли олам
Бағрига кир
Ва ҳайрат адоси бўл.

Сен умрингнинг
Гулин майли,

Сарф айлагил эл учун,
Лек унутма
Сирлар сайлин
Ва уларнинг зўр кучин.

Бу табиат –
Сирли дунё
Сенга бўлсин ошиён
Ва уларга
Бўл маҳлиё,
Бу ҳайратдир бебаён.

Сенга ҳамдам
Бўлсин мудом,
Ҳаёт, хаёл ва омом!
Бунга арзир
Умри инъом,
Лек қалбингга қулоқ сол.

Мен ҳаётга,
Яралмишга
Дил қулоғин солгандим.
Табассумим
Бир ташвишга,
Бир қувончга бўлгандим.

У дунёда
Юз йил роса

Умр кўрдим комирон.
Лекин юз йил
Яралмишга –
Яшадим боқиб ҳайрон.

Тушунгандим
У дунёни,
Илмлар эди менда жам.
Сирли бўлган
Ҳар рўёни
Ўзимча англардим ҳам.

Лекин юз йил
Билмай ўтдим
Ноаёну аённи.
Хайёмдек тарк
Айлаб кетдим,
Ҳам дунё ҳам рўёни.

Неча-неча фарсаҳларга
Кўзни бошладим борҳо,
Чексизликни
Идрокимга
Қила олмадим ҳеч жо.

Ҳаёт ҳадсиз
Йўл-измга
Ҳеч аямай солади.

Шунда фақат
Табассум-ла
Жавоб бергинг келади.

Ўғлим, билсанг,
Тириклик ҳам
Киши билмас саодат.
Гувраяпсан –
Бахтинг ҳамдам,
Ҳис қил буни сен фақат.

Лек тириклик
Тоза бўлсин.
Шарқираган сув мисол.
Сўнги нафас
Кўнглинг тўлсин
Яралганингдан хушқол!

Даврингни сур,
Лек мардона!
Ул синов бир майдондир.
Майдон ичра
Айт шукрона
Ношукрлик ёмондир.

Мана, ҳозир,
Гўзал дамдир.
Тонг отмоқда машриқдан.

Уйғонади
Руҳлар бир-бир,
Сархуш ҳолидан бадан

Уйғонасан,
Шафақ ёли
Деразадан қарайди.
Аста кириб
Шамс, холи
Уй ичини тарайди.

Бу Тафт сени
Улғайишга –
Етилишга ундайди.
“Ҳиссангни қўш
Улуғ ишга –
Буюк ҳурликка! - дейди.

Аста туриб,
Чиқасан жим,
Ташқарида фасли ёз.
Теваракда
Бир табассум –
Кўнглинг этар сарафроз.

Гўзалликдир
Бу чинакам,
Диллар унда яйрайди.

Лек бедилдан
Табиат ҳам
Меҳрибонлик сўрайди.

Унга чунон
Маҳлиёдир
Бани одам азалдан.
“Ошифтаман,
десам мен», - дер,
Табиат ҳам алардан.

Табассумга
Табассум-ла
Жавоб айланг, одамлар!
Токи, бўлсин
бедил сизга
Сиздан ўзга оламлар.

Кулиб боқар
Ошиққа ёр,
Жавоб қайтар, албатта.
Бу жавобда муҳаббат бор,
Бу жавобда файз катта.

Ҳайрат ичра
Лолдир одам
Тош, гиёҳ ва уммонга.
Вақт келсинки,

Табиат ҳам
Ҳайрон қолсин инсонга!

Ўша онда
Уйғонади
Узоқ уйқудан руҳим.
Жаҳон кезар
Ва қонади
У дунёдан андуҳим.

Ҳозир эса
Мен кетурман
Сен кўз очган маҳалда.
Уйғонмоқлик пайти,
Зотан
Тиф отар қуёш салда.

Кўз очурсан
Тегранг узра
Табассумдаги таъмуз.
Табассумга табассум-ла
Жавоб айлагил ҳаргиз...”

3

Уйғонибман,
Чўчиб бирдан,
Қуёш нурын сочарди.

Бўйин чўзган
Деразамдан
Гуллар гунча очарди.

Ҳаво салқин,
Чунон ҳушбўй,
Офтоб сим-сим қуярди.
Қаердадир мусичабой
“Ку-ку»лаб ҳам қўярди.

Шилдир-шилдир
Оби-ҳаёт
Ариқчада оқади.
Кўкатлардан
Омухта тафт
Ҳар кўнгилга ёқади.

Аста-секин
Ҳаёт гувлар,
Кенгликка ёйиб қулоч.
Бирам тотли
Ғуж-ғужлар
Симлардаги қалдирғоч.

Сабо келди
Билмам, қайдан?
Тортқилайди сочимдан..
Мен жаннатни

Истамайман,
Жаннат менинг ичимда!..

Қуёш эса
Жилмайганча
Нурин сочади сим-сим.
Ханда урар
бунда гунча,
Ханда урар табассум.

Борлиқ майин
Жилмайишда,
Борлиқ – ширин табассум.
Борлиқ дейди
Намойишла:
Табассумга минг таъзим!

Мен ҳайратда
Қолдим чунон,
Ўша куни уйғониб.
Теваракка боқиб ҳайрон
Хаёл сурардим қониб.

Сирли олам
Мен-чун яна
Пардасига ўралди
Ечимлари ҳам тобора
Ниҳонликка қаралди.

Ҳайратимга
Ҳайрат яна
Қўшиб кетди “Довдир чол”.
Сезиб оламни ҳам ҳайҳот,
Бўлмаганман бундай лол.

Бор дейишса
Набиларни,
Ишонмасдим ҳар сафар.
Уйғондим,
“Довдир чол”ни
Дедим ростдан: пайғамбар!

Неча йиллар
Билмай ором
Излаганимни топдим.
Борлиғимни
Шунчалар ром
Этганмидинг табассум?!..

Энди дўстлар,
Бўлманг ҳайрон
Табассумдан баҳс этсам.
Ким билади,
Балки бу он
Мен ҳам унда акс этсам...

Ҳайтовур, мен
топиб олдим

Ҳайратларимга жавоб.
Зўр табиб ҳам
Бўлиб қолдим
Шу дард-ла чекиб азоб.

Бу ҳаётнинг
Бағри тўла
Ҳайратлардан иборат.
Бизларнинг иш –
Табассум-ла
Жавоб бермоқлик, албат!

Дастлаб исён –
Азал одат,
Кейин эса зўр ҳужум.
Исёнимиз бизнинг – ҳайрат,
Ҳужумимиз – табассум!!!

Кел эй кўнглим,
Бу дунёга
Қилма ортиқ таажжуб.
Ҳайратланиш
Яна нега?!...
Т а б а с с у м н и бил вожиб!

1985, Андижон

Мундарижа

Тушларим	3
Жоним билан ўйнашяпман	4
Баҳор олиб кел	4
Сени дея	5
Художоним	6
Сенга... ..	7
Сени кутдим	7
Муҳаббат	8
Чорлов	9
Ҳаётнинг икки юзи	11
Мен ҳаётни севаман	13
Сени кутиб... ..	14
Гул экардим... ..	16
Мен тиккан байроқ	17
Капалак	17
Худойимнинг қўшиғи	18
Мангу ишқ орзуси	19
Сенга қайтгувчи... ..	19
Дил, бошла!... ..	20
Инсон	20
Илтижо	21
Бахтли бўлиш истаги	21
Санъат ўйин дединг	22
Сени дея сенсиз	23
Яхшиямки... ..	23
Ўргимчакнинг	23
Уйғондим	25
Йўқотиш... ..	25

Юрагимни чўқийди	26
Ўтмиш ва бутун оралигида	28
Афсоналар айтиб	30
Кумуш қишнинг	31
Менинг боғим...	33
Аримас ғам	34
Қор ёғди-ю	35
Қизимга	36
Айрилмоқчи	38
Дунёга бир келиб	40
Ўлим мени	42
Ҳаммасидан	43
Девонадек	43
Ҳаммасини бир шеърга	45
Хунук ўхшатиш	46
Узун ўйлар...	46
Талпинаман фақат	48
Орзу	49
Эътиқод (сизлик)	49
Ўғлим Муҳаммад хотирасига	50
Ташқарида эрир қор...	52
Эврилиш	53
Сен эса...	54
Билганим ва билмаганим	54
Меңда нима айб?...	55
Тушларимга кирмай	56
Баҳор	57
Мангу ҳижрон	58
Муножот	59
Қуёшим, чиқармисан?	61
Ёзилмаган шеър	62

Бир шеър истаги	63
Сўлмаган гулим... ..	64
Хасталикда	65
Бир ҳолат... ..	67
Шабодалар эсади... ..	68
Акам Ойбек хотирасига	69
Зориқиш.....	70
Умр саволи	71
Сенинг ёдинг	72
Нажот ҳақида қўшиқ	72
Умид	73
Дарвозага урилди бошим	74
Шошиб кел	75
Сени кўргим келди... ..	76
Савол	77
Ўтинч	77
Шеър тўқийман	78
Ишқ	79
Кеча ва бугун	80
Бир туртки	81
Мен ва сен	81
Шундай кунда... ..	82
Ғалати ёш	82
Хаёлий дўстга	83
Умр	84
Ўзлик сари	85
Ёмғир ёғар... ..	86
Энди... ..	86
Ҳузурингга чиқиб бормасам... ..	87
Ҳар лаҳзада мангу яшарман... ..	87
Қани, кимга берай дунёни?	88

Қуёшдек эрийман...	88
Қисмат	89
Тушимга кирдингми...	89
Сенга талпинаман...	90
Йўл чорлайди...	91
Боримда кел...	91
Ёмон экан...	92
Вафо	92
Бахт	93
Олам – ёзилмаган шеър...	94
Мен сени...	94
Тарбия	95
Бир лаҳза	96
Йўлсизлик	96
Юрак – жарлик	97
Йиғлаш мумкин...	97
Жунун дарёсида	99
Инкорда ҳам сен	99
Йиғлагим келади.....	100
Ойли кеча...	101
Шоирлик	101
Баҳорий шаббода	102
Руҳимга	103
Бўлажак ҳукмдорнинг айтгани...	103
Бир ойдин тилак	104
Тадриж	105
Топишмоқ	106
Изтиробли изланиш...	106
Уялди биз каби...	107
Туш ва ўнг беланчагида	108
Ғазал машқи	109

Қониқмаслик ҳисси	110
Абадият қошида бир ўй	111
Озод руҳ мавзуида дарс	111
Куни бўйи...	112
Қалбнинг мангу зиддияти	113
Зерикиш	113
Бўшлиқ юки	114
Чегарасизлик	115
Танҳолик	115
Саралаш	116
Қўлимдан келсайди...	116
Фақат умрим...	117
Муқаддас севги	118
Кўнгил эса...	118
Кўникиш	119
Ўзим билан юзма-юз	120
Оппоқ тонгда...	124
Биз биламиз...	124
Яна ўша фасл...	125
Кузги шаббода	126
Билмадим, мен нечун...	127
Ўйларимни ўйлайман	127
Бўз йигитнинг деганлари...	128
Энди билмасман...	129
Қайдасан?...	131
Туш ва ўнг	132
Шеърят	133
Ойга қараб...	134
Меҳрингга зор...	135
Йўқлигинг қиличдир...	136
Ўзим ёмон	136

Тозариш истаги	137
Кўзгудан халос қил	139
Қисмат	139
Мен етмаган юлдуз	139
Эҳтиёж	140
Тангрига элтувчи исён	140
Япроқлар қўшиғи	141
Қани энди	142
Оппоқ тонглаз бағрига	142
Сени севиб қолсайдим, қани... ..	143
Ният	143
Ҳануз	144
Бир ўша шеърни	144
Тинглагучи қани?	144
Эҳтиёт бўлинг	145
Дейди кўнгил	145
Кайфият	145
Мўъжизани кутамиз	146
Қоронғида... ..	146
Комил инсон орзуси	147
Кулсам дейман	147
Ташбеҳ	147
Ўлим вафо қилса... ..	148
Хаёл	148
Бир қувонч излайман	149
Наҳот сен... ..	150
Маҳкумлиқ	150
Қоришиқ куйлар	151
Орзу билан	151
Вазнсизлик... ..	152
Ҳали... ..	152

Сен эмас...	153
Сен ҳақингда	154
Бор йўғи...	155
Бетакрорлик истаги	156
Эсингдами...	156
Босган изларимдан	158
Худойимни соғиндим	158
Олиб кетолмадим	159
Қуёш ер юзини	159
Қишнинг сўнги	160
Куз келяпти	160
Ижодкор қисмати	161
Болаликка қайтиб бир муддат	161
Арзи ҳол	162
Дунё – дардим бўлди	162
Лабларидан	163
Барларидан тутолмадим	163
Хаёлларга	164
Бор бисотим	164
Покизалик орзуси	165
Яна қор ёғади	165
Ҳавас қилсам	166
Кўзларингга	166
Акам хотирасига	167
Биламан	167
Мўъжизам	168
Қор ёғаркан... ..	169
Яна акам хотирасига...	170
Юрагимни	171
Сенсизликка	172
Авлодлар қисмати	172

У.Ҳамдамдан таржима	173
Бир-бирига	173
Дилимга...	174
Шаббодалар эсар	175
Япроқлар қўшиқ айтар...	176
Сен, мен ва Яратган ҳақида аччиқ баллада	177
Яна туш ва ўнг сиртмоғида...	178
Ўғлим Умрбек ва қизим Умида тилидан	180
Ўлим машқи	181
Ҳаммаси бор ўша нуқтада	181
Унинг қаршисида	182
Тушкун кайфият	183
Омол оғриқлари	184
Ичиндаман	186
Муҳаббат тарихи	187
Юрагимни	187
Бир севги қиссаси	188
Мен сени учратдим	190
Хайр	191
Ҳол	192
Юрагимга	193
Менинг бола дунём (достон)	194

Адабий-бадий нашр

Улуғбек ҲАМДАМ

СЕНИ КУТДИМ

Шеърлар ва достон

Муҳаррир: Маъмура Содиқова
Бадий муҳаррир: Санжар Назар
Саҳифаловчи: Умид Ҳайитов

Муқова дизайни ва оригинал макет
“Akademnashr NMM”да тайёрланди.

Нашриёт рақами: М-579

Босишга рухсат этилди: 17.04.2007. Қоғоз бичими:
70x90 1/32. Офсет қоғози. Ҳисоб-нашриёт т.: 5,0.
Шартли босма т. 7,25. Адади: 100 нусха. Буюртма
№16. Баҳоси келишилган нарҳда.

ЎЗР ФА «Фан» нашриёти: 100047, Тошкент,
Академик Яҳё Фуломов кўчаси, 70.

«Нур полиграф» МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Тошкент шаҳри, З.Қобулова кўчаси, 19-уй